Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 221 (8461). • 20 ноябрь, 1984 йил • СЕШАНБА • Баҳоси 3 тийин.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

ҒАЛАБА

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг «Тинчлик» бўлимидан Неъмат Тўлаганов бошлиқ 1-бригада пахтакорлари шу кунга қадар давлатга 475 тонна пахта етказиб бердилар. Ҳосилдорлик 38 центнерга тўғри келди. Илғор бригада деҳқонлари даладаги қолган ҳосилни ҳам нобуд қилмай териб олиб, ҳосилдорликни 45 центнерга етказишга аҳд қилганлар.

ЧИНОЗ

Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари социалистик мажбуриятларини бажардилар. 1570 гектар ернинг ҳар гектаридан 38 центнердан, жами 5457 тонна ҳосил йиғиб олинди.

Колхознинг М. Мирсоатов, А. Бекмуротов, С. Ўринбоева ўртоқлар бошлиқ бригадаларида, айниқса, катта ютуқлар қўлга киритилди. Ҳар гектаридан олинган ҳосил 40—41 центнерданга тўғри келди.

Кўпмингкилограммчи теримчилар мусобақасида М. Болтабоева, Т. Йўлдошева, Н. Сайфуллаева сингари чеварлар пешқадамлиқ қилмоқдалар. Бу азаматларнинг ҳар бири шу кунгача 8—10 тонадан пахта териб топширди.

Хўжалик деҳқонлари республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатномасига жавобан ҳосилдорликни 40 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

Шу райондаги «Партия XXIV съезди» совхози пахтакорлари ҳам мажбуриятларини бажариб, эндиликда ҳосилдорликни 38 центнерга етказиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

ЯНГИЙЎЛ

Мавсум бошлангандан буён район пахтакорларига 16 та агитбригада хизмат кўрсатмоқда. Уларнинг составида — 2 та миллий ансамбль, цирк коллективи, «Гулбаҳор», «Орзу», «Дўстлик» вокал-чолғу ва эстрада ансамбллари бор. Пахтакорлар бу ансамблларнинг хизматидан беҳад миннатдор бўлмоқдалар.

Агитбригадалар составида кўчма кутубхоналар ҳам ишлаб турибди.

УЛКАН ВАЗИФАЛАР ОЛДИДАН

Беш йилликнинг тўртинчи йили тугаб бормоқда, тез орада унинг якунловчи йили бошланади. Совет кишилари улкан, масъулиятли вазифалар олдида турганликларини жуда яхши англаб, бу йилни муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг биринчи секретарлари иштирокида ўтказилган навбатдаги мажлисида СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1985 йилга мўлжалланган давлат плани ва СССР давлат бюджети лойиҳалари кўриб чиқилди.

Мажлисда ўртоқ К. У. Черненко катта нутқ сўзлади. КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси унинг нутқида баён этилган кўрсатмалар ва хулосаларини тўла-тўкис маъқуллади, бу кўрсатма ва хулосаларни барча партия, давлат ва хўжалик органларининг, жамоат ташкилотлари ва меҳнат коллективларининг фаолиятига асос қилиб олиш зарур, деб топди.

1985 йил кўп жиҳатдан ўзига хос йил бўлади. Бу йилда КПСС XXVII съездига актив тайёргарлик кўрилади, Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган Ғалабанинг 40 йиллиги нишонланади. «Буларнинг ҳаммаси янги йилда биз қилишимиз лозим бўлган катта ишларга алоҳида сиёсий мазмун бахш этиши шубҳасиз. Бу ишлар ҳозирги беш йилликни муваффақиятли тугаллашга ва ўн иккинчи беш йиллик учун яхши, мустаҳкам негиз яратиш учун барча кучларни сафарбар этиш белгиси остида ўтказилиши лозим», деб уқтириб ўтди ўртоқ К. У. Черненко.

1985 йилги план ва бюджет лойиҳаларини тайёрлаш учун кўп куч-ғайрат сарфланди, ютуқларимиз ҳам, мавжуд камчиликлар ҳам ҳисобга олинди. Бир қанча сабабларга кўра 1981—1982 йилларда халқ хўжалигини ривожлантириш суръатлари белгиланганидан бир оз пастроқ бўлиб чиқди. Партия вазиятни реал баҳолаб, салбий тенденцияларни тугатишга, иқтисодий ўсишни жадаллаштиришга қаратилган таъсирчан чораларни ишлаб чиқди. Бу чоралар ўз натижаларини берди — экономика янада узлуксиз ривожлана бошлади. Кейинги икки йил халқ хўжалигининг истисносиз ҳамма тармоқлари ишида ижобий силжишлар билан нишонланади. Қишлоқ хўжалигида умид бахш этувчи ўзгаришлар рўй бермоқда. КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумида бу ҳақда гапириб ўтилди. Мана шуларнинг ҳаммаси совет кишиларининг турмуш даражасига хайрли таъсир ўтказди. Бу эса партия иқтисодий сиёсати тўғрилигининг, ишлаб чиқилган йўл ҳақлигининг асосий мезонидир.

Бу натижаларга эришишга нималар имкон берди! Аввало марказдаги ва жойлардаги партия ташкилотлари, совет ҳамда давлат органларининг хўжалик қурилишига раҳбарликни такомиллаштириш соҳасидаги бирмунча собитқадам, амалий иши бунга имкон берди. Барча лавозимлардаги кадрларга нисбатан талабчанлик кучайтирилди, ишларнинг аҳволи учун уларнинг масъулияти оширилди. Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини, уюшқоқликни мустаҳкамлаш ҳам ўз таъсирини ўтказди. Бутун халқ бу тадбирларни қўллаб-қувватлади.

Ялпи куч-ғайратлар билан экономикадаги ижобий силжишлар мустаҳкамланибгина қолмай, кўпайтирилиши ҳам керак. Баъзи жойларда қолоқликни тугатишга муваффақ бўлинмаганини иш якунлари кўрсатиб турибди. Бу гап маҳсулот турлари юзасидан белгиланган планнинг бажарилишига айниқса тааллуқлидир. Айрим жойларда беғамлик, хотиржамлик кайфиятлари ҳукм сурмоқда. Бундай кайфиятлар учун ўрин бўлмаслиги керак. Орқада қолаётганлар олдингиларга етиб олишлари, планни уддалаётганлар илғорларга тенглашишлари, олдинда бораётганлар суръатни сусайтирмасликлари керак.

Беш йилликнинг якуиловчи йили плани лойиҳаси экономикадаги ижобий тенденцияларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш мақсадини кўзлайди. Унда умумиқтисодий кўрсаткичлар бўйича халқ хўжалигини ўстиришнинг беш йиллик аввалги йилларидаги ўртача кўрсаткичларга нисбатан анча юқори суръатлари белгиланган. Ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашга асосий эътибор берилган. Ёқилғи-энергетика комплекси тармоқлари анча ривож топади, газ саноати, атом энергетикаси аввалгидек юксак суръатлар билан ривожлантирилади. Металлурглар, машинасозлар катта вазифаларни ҳал этишлари лозим. Қишлоқ хўжалигини, агросаноат комплексининг барча тармоқларини замонавий техника билан таъминлаш кучайтирилади, қишлоққа минерал ўғит кўпроқ етказиб берилади. Капитал қурилиш — энг муҳим проблемалардан биридир: бу соҳада ўсишнинг юқори суръатлари, қурилишларни материал, машина ва механизмлар билан яхшироқ таъминлаш мўлжалланмоқда.

Планнинг социал бўлими Советлар мамлакати ҳар бир меҳнатчисига бевосита дахлдордир. Аҳолининг моддий ва маданий турмуш даражасини янада ўстириш, уй-жой ва социал-маиший қурилишни муттасил ривожлантириш кўзда тутилади. 1985 йилда аҳолининг реал даромадлари 3,3 процент кўпаяди, бу эса ўтган тўрт йилдаги ўртача кўрсаткичдан анча юқоридир. Ўқитувчиларнинг, қишлоқ хўжалиги ходимлари бир қанча категорияларининг иш ҳақини марказлаштирилган тартибда ошириш давом эттирилади. Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига берилаётган имтиёзларни кенгайтириш кўзда тутилган, бошқа муҳим тадбирлар, шу жумладан мактаб ислоҳотини рўёбга чиқариш билан боғлиқ бўлган тадбирлар белгиланмоқда.

Мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш эҳтиёжлари ҳам муносиб тарзда эътиборга олинган.

План лойиҳасида ташқи иқтисодий алоқаларни янада ривожлантириш, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан шундай алоқаларни айниқса интенсив ривожлантириш назарда тутилади. Олий даражадаги иқтисодий кенгашнинг қарорлари ва аҳдномаларидан келиб чиқадиган ҳамма қоидалар тўла-тўкис эътиборга олинган.

План ва бюджет лойиҳалари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларининг йўл-йўриқларига мос келади, уларда мамлакат турмушига кейинги йилларда сингиб кетган янги, ижобий хусусиятлар етарлича тўлиқ ифодаланган.

Бўлиб ўтган муҳокамани эътиборга олиб, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 1985 йилги план ва бюджет лойиҳаларини асосан маъқуллади. СССР Министрлар Советига бу лойиҳаларни СССР Олий Совети муҳокамасига ҳавола қилиш тавсия этилди.

«Белгиланган ҳамма режаларни амалга ошириш соҳасидаги аниқ ва собитқадам ишни ташкил этиш вазифаси энди биринчи ўринга қўйилмоқда, — деб уқтирди ўртоқ К. У. Черненко. — Масала шу тарзда турибди: ПЛАН СЎЗСИЗ БАЖАРИЛИШИ, имконияти ва зарурати бўлган жойларда эса ошириб бажарилиши лозим».

Хўжаликни яхшироқ юритиш, ресурслардан самаралироқ фойдаланиш, янада натижадор ишлаш — барча тармоқлар, ҳамма корхоналарнинг ишига сингдириб юборилиши лозим бўлган муштарак вазифадир. Бошқача қилиб айтганда, хўжаликни оқилона юритиш керак. Ҳозирги пайтнинг ўзига хослиги шундан иборатки, бутун иш сифат жиҳатидан янада юқори поғонага кўтарилиши, ишлаб чиқариш жараёнининг ҳамма бўғинларини мақсадга энг мувофиқ равишда уюштириш лозим.

Моддий ресурсларни тежаш-фаолиятнинг кенг соҳасидир. Бу ишга аввалгига нисбатан принципиал бошқача ёндашиш керак. Ҳозир биз ресурсларнинг узлуксиз кўпаяётганлигига орқа қилмаслигимиз лозим. Шу кунларда айни тежаш ишлаб чиқаришни ўстиришни таъминлашнинг энг муҳим манбаи бўлиб қолмоқда. Ҳар бир корхонада тежамкорлик юзасидан аниқ ҳаракат плани ишлаб чиқилиши, бу планнинг бажарилиши устидан қаттиқ контроллик ўрнатилиши лозим. Айтайлик, ҳар бир меҳнат коллективи илғор корхоналардан ибрат олиб, ўз олдига: тежаб қолинган материаллар, хом ашё ва ёқилғи ҳисобига йилига икки кун ишлаб бераман, деган вазифани қўядиган тарзда иш тутилса яхши бўлади-ку, ахир!

Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси мамлакат илғор коллективларининг хўжаликни оқилона юритиш ҳисобига корхоналар, областлар, ўлкалар ва республикаларнинг пландан ташқари тежаш фондларини вужудга келтириш соҳасидаги тажрибасини қўллаб-қувватлади. Бу фондларнинг маблағлари меҳнат коллективларининг социал эҳтиёжларига ва аввало аҳолига медицина хизматини яхшилашга сарфланадиган бўлади.

Меҳнатдан оқилона фойдаланишга, унинг унумдорлигини оширишга алоҳида эътибор берилиши керак. Масалан, бир қанча коллективларнинг иш жойларини аттестациядан ўтказиш соҳасидаги ташаббуси бунга жуда мос бўлиб тушади. Партия Марказий Комитети яқинда Днепропетровск комбайн заводи коллективининг мана шундай иш тажрибасини маъқуллади. Министрликлар, маҳаллий партия, Совет ва касаба союз органлари бу ташаббуснинг оммалаштирилишини таъминлашлари лозим.

Хўжаликни оқилона юритиш — маҳсулот сифатини доимо яхшилаш демакдир. 1985 йилги план лойиҳаси бу хусусда муҳим вазифаларни кўзда тутади, аммо бу вазифаларни қилиниши лозим бўлган ишларнинг энг ози деб билмоқ керак. Чунки маҳсулотнинг сифати соҳасидаги аҳвол ҳозирча унчалик яхши эмас. Тармоқ министрликлари, марказий иқтисодий идоралар сифатни яхшилаш соҳасидаги ишни пухта негизга қўйишлари керак.

Фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш — самарали ривожланишнинг асосидир. К. У. Черненко план лойиҳасида янги турдаги машина ва асбоб-ускуналарни яратиш ва уларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, илғор технологияларни жорий этиш, маҳсулот турларини янгилаш миқёсларини кенгайтириш кўзда тутилганини ижобий баҳолаш билан бирга, башарти, фан ва техникани ривожлантириш проблемасига бирмунча кенгроқ позицияларда туриб назар ташланадиган бўлса, бу соҳадаги ишларнинг аҳволи муайян ташвиш туғдиради, деб уқтириб ўтди. Шу сабабли Сиёсий бюро КПСС Марказий Комитетининг яқин орада ўтказиладиган Пленумида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва экономиканинг ҳамма тармоқларида уни бошқаришни такомиллаштириш масалаларини кўриб чиқиш зарур деб топди.

Бошқарувни, бутун хўжалик механизмини такомиллаштириш — энг муҳим вазифадир. Бу ишда бешта министрлик корхоналарининг мустақиллиги ва масъулиятини кенгайтириш юзасидан ўтказилаётган эксперимент катта роль ўйнайди. Келгуси йилда яна 21 та Иттифоқ ва республика министрлиги шу экспериментга қўшилади. Бундан ташқари, кўпгина областларнинг маиший хизмат корхоналари янги шароитларда ишлашга ўтказилади.

Бизнинг экономика соҳасидаги жамики куч-ғайратларимиз пировард натижада халқ фаровонлиги мақсадини кўзлайди. Меҳнаткашларнинг даромадлари йил сайин кўпаймоқда, харидорлар тобора юқори сифатли молларни кўпроқ талаб қилмоқдалар. Шундай бўлиши табиий, аммо саноат талабнинг ўзгаришига тайёр эмаслиги маълум бўлиб қолди. У истеъмол қилиш савияси нисбатан паст бўлган молларни ҳамон кўплаб ишлаб чиқармоқда, кўплаб талаб қилинаётган сифатли моллар эса кам. СССР Енгил саноат министрлигининг раҳбарлари бозор талабини ўрганиш ва ҳисобга олишда зарур даражадаги эпчилликни таъминлай олмадилар, бир қанча муҳим ишлаб чиқариш соҳаларини қайта қуриш ҳақида ғамхўрлик қилмадилар. Аҳоли учун моллар ишлаб чиқараётган кўпгина машинасозлик тармоқларига ҳамда савдо ташкилотларига ҳам мана шундай эътироз билдириш мумкин. Бу соҳада партиянинг йўли жуда равшан — экономиканинг аҳолига керакли моллар ишлаб чиқариш ва унга хизмат қилиш билан шуғулланувчи барча тармоқлари ва бўғинлари жадал ривожланишини таъминлаш керак.

Ишнинг муваффақияти экономикага партиявий раҳбарлик савиясини янада оширишга, омма орасидаги партиявий-сиёсий ишни ҳар томонлама кучайтиришга бевосита боғлиқ. Партия комитетлари, Совет ва хўжалик органлари қиладиган ҳамма ҳаракатлар, барча ташкилий ва ташвиқотчилик тадбирлари ўз вақтида ўтказилиши ва асосли бўлиши ўзгармас қонун деб ҳисобланиши лозим.

Социалистик мусобақадек қудратли воситадан тўла-тўкис фойдаланиш керак. Ишлаб чиқаришдаги натижалар меҳнат коллективларидаги социалистик мусобақа қандай ташкил этилишига, қандай формалар танлаб олинишига, ошкоралик қандай таъминланишига кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, министрликлар ва идораларга, Совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол органларига 1985 йилги план топшириқларини тўла ва ошириб бажаришга, ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли тугаллашга қаратилган ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлар ўтказилишини таъминлаш таклиф қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси мамлакат коммунистларига ва барча меҳнаткашларига мурожаат этиб, давлат план топшириқларини амалга ошириш учун социалистик мусобақага актив қўшилишга, Ленин партиясининг XXVII съездини меҳнатда юксак ютуқлар билан кутиб олишга чақирди. Бу даъват партия режаларини ўзларининг энг муҳим жонажон иши деб қабул этаётган совет кишиларининг қалбидан чуқур жой олмоқда.

(«ПРАВДА» газетасининг 17 ноябрдаги бош мақоласи).

ОҚ ОЛТИН — ВАТАНГА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 19 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — мавсум бошидан буён машинада терилган пахта.

Бекобод	0,06	106,49	66,89
Янгийўл	0,18	104,85	72,21
Бўка	0,02	102,81	87,41
Ғалаба	0,04	102,50	82,29
Коммунистик	0,01	101,54	104,85
Оққўрғон	0,03	101,36	85,86
Чиноз	0,03	101,29	69,84
Ўрта Чирчиқ	0,03	100,56	93,61
Пискент	0,02	100,27	74,34
Область бўйича	0,04	102,55	81,63

РЕСПУБЛИКАГА ЮКСАК МУКОФОТ

Совет Грузияси социалистик қурилишда, кўп миллатли давлатимиз қудратини мустаҳкамлашда кураш ва ғалабалар шонли йўлини босиб ўтди. Рус халқи билан грузин халқининг бундан икки юз йил аввал Георгий шартномаси билан мустаҳкамланган дўстлиги чор истибдодига қарши биргалашиб олиб борилган революцион курашларда, Закавказьеда Советлар ҳокимияти ўрнатилиши даврида чиниқди, фашист босқинчиларга қарши олиб борилган жангларда янада мустаҳкамланди, СССР қардош халқлари тенг ҳуқуқли оиласида республиканинг ривожланиши ва равнақ топиши учун мустаҳкам негиз ҳисобланади.

Грузия меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилишда эришган катта муваффақиятлари учун ҳамда Россия билан Грузия ўртасида тузилган дўстона Георгий шартномасининг 200 йиллигини нишонлаб, республика Ленин ордени билан мукофотланди.

17 ноябрда Грузия Давлат филармониясининг катта залида Грузия Компартияси Марказий Комитети ва Грузия ССР Олий Советининг республикага Ватаннинг олий мукофоти топширилишига бағишланган тантанали мажлиси бўлиб ўтди.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Ғ. Ҳ. ҚОДИРОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ **Ғайрат Ҳамидуллаевич Қодиров** Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1984 йил 19 ноябрь.

К. У. ЧЕРНЕНКОНИНГ

Америкадаги Эн-Би-Си телевизион компанияси мухбири М. Келбнинг саволларига жавоблари

Савол. Хусусан президент Рейган қайта сайланганлигини ҳисобга олганда, Сизнинг фикрингизча, Совет — Америка муносабатларининг кун тартибида биринчи навбатдаги масала нимадан иборат бўлиши керак?

Жавоб. Вазифа устун масалаларнинг қандайдир расмий шкаласини белгилашдан, масалаларни бирон-бир воқеаларга боғлиқ ҳолда навбат тартиби билан жойлаштиришдан иборат эмас. Дунёда проблемалар кўп, албатта, аммо ҳаётнинг ўзи, кейинги йилларда халқаро вазиятнинг ривожланиши шундай масалаларни олдинга чиқариб қўйдики, шу масалалар биргаликдаги куч-ғайрат билан ҳал этилмаган тақдирда улар Қўшма Штатлар учун ҳам, Совет Иттифоқи учун ҳам, шунингдек, бутун инсоният учун ҳам катта кулфатга айланиб кетиши мумкин.

Гап бошқа ҳамма проблемалардан ҳам муҳим, деб айтиш мумкин бўлган проблема — ядро уруши хавфини қандай қилиб даф этиш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш воситасини топиш, дунёда халқлар эртанги кундан даҳшатга тушмайдиган вазиятни вужудга келтириш проблемаси тўғрисида бормоқда. Бу ишда сусткашликка йўл қўйиб бўлмайди.

Ғарбдаги баъзи пойтахтларда гўё қурол-яроғларни тоғ-тоғ уйиб ташлаш билан ўз хавфсизлигини таъминлаш мумкин, деган хатарли бир қолипдаги фикр мавжуд. Бу нарса ўтмишда оқилона эмас эди, ядро асрида эса умуман асоссиз, бемаънидир.

Биз ҳаммамиз бир планетада, ёки айтиш мумкинки, битта умумий уйда яшаяпмиз. Шундай қилиш кераккки, бизнинг ана шу уйимизда портловчи материал иложи борича камроқ бўлсин.

СССР билан АҚШ биринчи навбатда мана шу ҳақда, қурол-яроғларни, аввало ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш тўғрисида, қуролланиш пойгаси ҳали у қамраб олмаган соҳаларга ёйилишининг олдини олиш тўғрисида аҳдлашувга эришишлари керак.

Биз ўз томонимиздан ишни айни мана шундай олиб боришга — олиб борганда ҳам зўр ғайрат билан олиб боришга тайёрмиз. Бунинг устига биз шу мақсадга эришишнинг амалий, таъкидлаб айтаманки, амалий йўлларини таклиф этганмиз.

Яқинда «Вашингтон пост» газетаси саволларига жавобларимда ана шу йўлларнинг баъзиларини эслатиб ўтган эдим. Бу йўл — космос ҳарбийлаштирилишининг олдини олиш тўғрисида битим тузишдан, ядро қуролларини миқдор ва сифат жиҳатидан кўпайтирмай қўйишдан, ядро қуроли синовларини ёппасига ва батамом тақиқлаш тўғрисидаги битимни ишлаб чиқишни тугаллашдан иборатдир.

Барқарорлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш мақсадидаги эҳтимол тутилган тадбирлар рўйхатини давом эттириш мумкин, албатта. Мен энг муҳим ва бизнинг фикримизча, ҳал этилиши объектив равишда энг осон бўлган масалаларни айтиб ўтдим.

Кейинги вақтларда Вашингтондагилар қурол-яроғларни чеклашга доир масалаларни ҳал этишга интилаётганликлари тўғрисида бераётган баёнотлар қуруқ сўзлардангина иборат бўлиб қолмаган тақдирда биз, ниҳоят, мамлакатларимиз ўртасидаги бирмунча нормал муносабатлар сари, бирмунча бехатар дунё сари ҳаракат қила бошлашимиз мумкин бўлур эди. Қисқа қилиб айтганда, гап конкрет проблемаларни амалий ҳал этиш йўлларини қидириб топишда АҚШнинг биз билан бирга иш кўришида қолди.

Савол. Совет — Америка муносабатларини муҳокама қилиш учун 1985 йил 20 январда президент Рейган ваколатларининг иккинчи муддати бошлангандан кейин олти ой мобайнида у билан учрашишга рози бўлармидингиз?

Жавоб. Мен давлатларнинг раҳбарлари ўртасидаги шахсий мулоқотлар муҳим аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида илгари ҳам жуда аниқ-равшан фикрни айтиб ўтган эдим.

Аслида Совет — Америка муносабатларининг тажрибаси ҳам буни тасдиқламоқда. Олий даражадаги учрашув натижасида аниқ белгиланган катта мақсадларга эришилган тақдирда бундай учрашув ўзаро муносабатларни конструктив ривожлантиришга қудратли омил бахш эта олади.

Олий даражадаги Совет — Америка учрашуви ундан кутаётган натижалар бериши учун зарур шарт-шароитлар вужудга келди, деб айтиш мумкинми? Очиғини айтганда, бундай шарт-шароит вужудга келган, деб ўйламайман.

Олий даражадаги учрашувнинг муваффақиятига, унинг ижобий натижаларига комил ишонч бўлган тақдирда уни ўтказиш муддатларини белгилаш ҳам қийин иш эмас.

Савол. Совет — Америка муносабатлари учун йўналтирувчи негиз сифатида 70-йилларда амал қилинганидек, шу муносабатларда кескинликни юмшатишга қачон бўлмасин қайтиш имконияти мавжуд, деб ҳисоблайсизми? Ёки янги негиз талаб этиладими, агар талаб этилса, у ҳолда шу негиз қандай бўла олиши мумкин эди?

Жавоб. Мен шундай дейман. Айни 70-йилларда мамлакатларимизнинг биргаликдаги куч-ғайратлари билан шу пайтга қадар бажариш амримаҳол бўлиб кўринган вазифа — ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш вазифасини ҳал этиш йўлида катта силжишга эришишга биринчи марта муваффақ бўлинди. Худди ўшанда АҚШ билан СССР баъзи халқаро проблемаларни ҳал этиш соҳасида дуруст баҳамжиҳат ҳаракат қилдилар. Мана шуларнинг ҳаммаси жамланиб, дунёдаги умумий вазиятга ғоят ижобий таъсир ўтказиб келди.

Иккала томоннинг ўзаро манфаати йўлида Совет — Америка муносабатлари соҳасида ҳам талайгина ишлар қилинди. Натижада ўзаро ишонч даражаси анча ошди. Хўш, 70-йилларга хос бўлган халқаро кескинликни юмшатишга кўп жиҳатдан имконият яратган шундай тадбирларни амалга оширишга нималар имкон берган эди? Қуролланиш пойгаси ҳеч кимнинг хавфсизлигини таъминлашга қодир эмаслигини англаб етиш ўзаро муносабатларни бир-бирларининг қонуний манфаатларини ҳисобга олиб ва учинчи мамлакатларнинг манфаатларига зиён етказмай тенглик асосида қуришга амалда тайёрлик — бунинг энг асосийси эди.

Мухолифлик эмас, балки тинч-тотув яшаш йўлидан борилган тақдирда СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатлар учун бундан бошқа оқилона негиз бўлиши мумкин эмаслигига ишончимиз комил. Ҳар иккала томон изчилик билан шунга асосланганлари тақдирда, — Совет Иттифоқи эса худди шундай қилмоқда, — бу ҳол Совет — Америка муносабатларининг конструктив ривожланишини таъминлайди. Бу муносабатлар халқаро вазиятнинг муҳим ижобий омили бўлиб қолиши керак. Мен мамлакатларимизнинг тинчликни сақлаб қолишдаги алоҳида масъулиятини ҳисобга олиб, шу ҳақда гапирмоқдаман.

Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар шундай тусда бўлганда айтиб ўтилганларнинг ҳаммасидан ташқари ҳозир инсониятни тўлқинлантираётган жаҳоншумул проблемаларни, масалан, дунёнинг турли районларида очарчиликка қарши кураш ҳамда атроф-муҳитни сақлаб қолиш каби проблемаларни ҳал этишда СССР билан АҚШнинг ҳамкорлик қилиши учун кенг имкониятлар очилган бўлур эди.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЁЗУВЧИЛАРДАН А. А. АНАНЬЕВ, ЗУЛФИЯ (ЗУЛФИЯ ИСРОИЛОВА), А. С. ИВАНОВ, П. А. КУУСБЕРГ, С. В. САРТАКОВ, С. Н. ХАНЗАДЯН, М. Б. ХРАПЧЕНКОГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет адабиётини ривожлантиришдаги катта хизматлари, актив ижтимоий фаолияти учун ва СССР Ёзувчилар союзи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан қуйидаги ёзувчиларга **Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин ордени** билан **«Ўроқ ва Болға»** олтин медали топширилсин.

Ананьев Анатолий Андреевич.
Зулфия (Зулфия Исроилова).
Иванов Анатолий Степанович.
Куусберг Пауль Аугустович.
Сартаков Сергей Венедиктович.
Ханзадян Серо Николаевич.
Храпченко Михаил Борисович.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
К. ЧЕРНЕНКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль,
1984 йил 16 ноябрь.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЁЗУВЧИЛАРНИ СССР ОРДЕНЛАРИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари учун ҳамда СССР Ёзувчилар союзи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан **мукофотлансин:**

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН

Жумамуратов Тиловберген.

Шевердин Михаил Иванович
Яшин Комил (**Нўъмонов** Комил Нўъмонович)

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Воҳидов Эркин Воҳидович
Орипов Абдулла
Худойбердиева Ҳалима Умматқуловна
Черкез-Али (**Аметов** Черкез-Али.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
К. ЧЕРНЕНКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1984 йил 16 ноябрь.

РЕСПУБЛИКАГА ЮКСАК МУКОФОТ

(Боши 1-бетда).

Залга Грузия Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, СССР ва Грузия ССР Олий Советларининг депутатлари, партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, корхоналар, қурилишлар, транспорт, колхоз ва совхозларнинг илғорлари, фан ва маданият арбоблари, Совет Армиясининг жангчилари, партия ветеранлари, жамоат ташкилотларининг вакиллари йиғилдилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихоновни узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси П. Г. Гилашвили, Грузия ССР Министрлар Советининг Раиси Д. Л. Картвелишвили, Грузия Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, Қизил Байроқ орденли Закавказье ҳарбий округи ҳамда Қизил Байроқ орденли Закавказье чегара округининг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари, таниқли олимлар, маданият арбоблари у билан бирга президиумдан жой олдилар.

Тантанали мажлисни ўртоқ Э. А. Шеварднадзе очди.

Ўртоқ К. У. Черненко бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси тантанали мажлис фахрий президиумига баланд руҳ билан сайланади.

Мажлисда йиғилиш аҳли самимий кутиб олган ўртоқ **Н. А. Тихонов** нутқ сўзлади.

Ўртоқ Н. А. Тихонов СССР Олий Совети Президиумининг Грузия ССРни Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттирди ва мажлис қатнашчиларининг узоқ давом этган қарсаклари остида орденни республика байроғига қадаб қўйди.

Ўртоқ Н. А. Тихоновнинг нутқи эътибор билан тингланди ва бир неча бор қарсаклар билан бўлиниб турди.

Сўнгра ўртоқ **Э. А. Шеварднадзе** сўзга чиқди.

Тантанали мажлисда сўзга чиққанлар грузин халқи ютуқларига берилган юксак баҳо учун, республиканинг равнақ топиши тўғрисидаги ленинча ғамхўрлик учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига қизғин ва самимий миннатдорчилик изҳор этдилар. Нотиқлар Грузия ССР меҳнаткашлари партия ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар, совет халқи улуғ Ғалабасининг 40 йиллигини муносиб кутиб оладилар, КПСС XXVII съездини меҳнатда янги-янги зафарлар билан нишонлайдилар, деб ваъда бердилар.

Мажлисда ўртоқ Н. А. Тихоновга Тбилиси шаҳри фахрий граждани унвони берилганлиги тўғрисидаги қарор залдагиларнинг қарсаклари остида ўқиб эшиттирилди.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига, ўртоқ К. У. Черненкога баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

(ТАСС).

Илғорларга Қизил байроқлар

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитети районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасида пахта териш ва топшириш юзасидан ўтказилаётган социалистик мусобақанинг шу йил 16 ноябргача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил Байроғи қуйидагиларда қолдирилди:

Янгийўл районида (район партия комитетининг секретари Алиқулова, район Ижроия комитетининг раиси Қодиров, район агросаноат бирлашмасининг раиси Исоқов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Шамсиев, район комсомол ташкилотининг секретари Умаров, «Райсельхозтехника» бошқарувчиси Ералиев ўртоқлар). Бу район давлатга пахта сотиш йиллик планини 104,37 процент, шу жумладан машина терими планини 72,21 процент бажарди ва ноябрнинг учинчи беш кунлигида пахта тайёрлашда йиллик планга нисбатан 2,43 процент ўсишга, шу жумладан машина терими планига нисбатан 2,41 процент ўсишга эришди.

Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозида (директори Эрназаров, партия ташкилотининг секретари Шаменов, касаба союз комитетининг раиси Абдулахатов, комсомол ташкилотининг секретари Имомов ўртоқлар). Бу совхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 108,93 процент, шу жумладан машина терими планини 44,36 процент бажарди. Ноябрнинг учинчи беш кунлигида йиллик пахта тайёрлаш планига нисбатан 1,87 процент ўсишни таъминлади.

Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхозда (раиси Жўраев, партия ташкилотининг секретари Аҳмаджонов, касаба союз комитетининг раиси Назаров, комсомол ташкилотининг секретари Отахонов ўртоқлар). Бу колхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 113,93 процент, шу жумладан машина терими планини 59,15 процент бажарди ва ноябрнинг учинчи беш кунлигида йиллик пахта тайёрлаш планига нисбатан 4,01 процент, шу жумладан машина терими планига нисбатан 7,71 процент ўсишни таъминлади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозига** (раиси Пўлатов, партия ташкилотининг секретари Хикматов, касаба союз ташкилотининг раиси Ҳасанов, комсомол ташкилотининг секретари Тошматов ўртоқлар) берилди. Бу колхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 100,44 процент, шу жумладан машина терими планини 89,0 процент бажарди ва ноябрнинг учинчи беш кунлигида йиллик пахта тайёрлаш планига нисбатан 4,58 процент ўсишни таъминлади.

Байроқ Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозидан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Янгийўл районига, Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозига, Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли, Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозларига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ДЕПУТАТ! ЙИҒИМ—ТЕРИМНИНГ ҚАҲРАМОНИ БЎЛ!

ДАЛАДА ҚОЛДИРМАЙМИЗ

СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советлари ҳамда маҳаллий Советлар депутатлари бир группасининг республика Советларининг барча депутатларига мурожаатини ҳамма қатори бизнинг бригадамиз аъзолари ҳам маъқуллаб кутиб олиб, амалда қўллаб-қувватламоқдалар.

Унумли меҳнат қилиш учун, аввало, қулай шароит бўлиши зарурлигини ҳаммамиз яхши биламиз. Бригадамизда йиғим-терим ишларида конвейер усулининг ташкил топганига кўп йил бўлди. Бу усул катта самара бераётир. Чунки бунда биринчидан, ишчи кучи ва вақт тежалса, иккинчидан хомашё тоза ва сифатли бўлиб, юқори сортга қабул қилинади. Бригададаги 44 нафар колхозчининг ҳар бири буни тўла ҳис этиб, меҳнат қилмоқда.

Биз ишдан бўш вақтларда дам олиш ва маданий ҳордиқ чиқариш учун ҳамма қулай имкониятларга эгамиз. Дала шийпонимиз ораста ва шинам. Радио, телевизор ишлаб турибди. Алоҳида ошхонамиз бўлиб, ҳар куни икки маҳал иссиқ овқат тайёрланади. Район маданият бўлими томонидан тузилган агитбригада аъзолари вақти-вақти билан концертлар, лекция ва суҳбатлар ўтказадилар. Бу тадбирларнинг барчаси маданий ҳордиқдан сўнг самарали меҳнат қилиш имкониятини бераётир.

Бригадамиз аъзолари бир неча звенога бўлинган. Ҳар бир звено коллективи ўзига бириктилган майдондаги ҳосилни йиғиб-териб беради. Бу тадбир ишда унум ва сифат бўлишини таъминламоқда. 116 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35,5 центнердан ҳосил кўтариб, йиллик пахта тайёрлаш планини бажардик. Ана шу ҳосилнинг асосий қисмини машина бункеридан тўкдик. Бунда илғор механик-ҳайдовчилардан Чиноз қишлоқ Советининг депутатлари А. Собиров билан М. Ортиқовларнинг ҳиссаси катта бўлди. Уларнинг ҳар бири мавсумда 100 тоннадан ошириб пахта терди.

Биз район Советининг депутати, «Қизил Октябрь» колхозининг Э. Очилов бошлиқ ўқувчи-ёшлар ишлаб чиқариш бригадаси аъзолари билан ҳар йили ўзаро мусобақалашиб ишлаймиз. Ютуқ ва тажрибаларни ўртада баҳам кўрамиз. Масалан, ҳар беш кунлик якунида икки бригада илғорларини дала шийпонида тушлик пайтида ўтказиладиган қисқача йиғилишда бошқаларга ўрнак қилиб кўрсатамиз, уларни ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантирамиз.

Бригадамиз аъзолари даладаги ҳосилнинг бир мисқолини ҳам қолдирмай тез ва тоза териб олиш учун ҳозирги ғанимат кунларнинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар. Мурожаатда айтилган ҳар бир сўзни пахтакор ва пахта ҳақидаги ғамхўрлик деб билганимиз ҳолда, ҳосилдорликни 40 центнердан ошириб, социалистик мажбуриятларимизни ҳам тезроқ бажариш учун курашни давом эттираверамиз.

Т. БОБОЁРОВ,
Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Чиноз районидаги К. Маркс номли колхознинг бригада бошлиғи.

ЮКСАК КОММУНИСТИК ИДЕАЛЛАРНИ ҚАРОР ТОПТИРАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН ИЖОДИЙ СОЮЗЛАРИ ПРАВЛЕНИЕЛАРИНИНГ БИРЛАШГАН ПЛЕНУМИ

Халқнинг, партия ва мамлакатнинг ҳаёти билан узвий алоқа — кўп миллатли Ватанимиз адабиёти ва санъатининг ўзига хос хусусиятидир. Бу эса совет Ўзбекистони маданиятининг қарор топиши, ривожланиши тарихида тўла даражада ўз аксини топди. Коммунистик идеалларни қарор топтиришга, чуқур ғоявийликка, гражданликка, ҳар бир асарнинг юксак бадиий савияда бўлишига интилиш республика барча бадиий зиёлилари фаолиятида асосий ўринни эгаллаб келди ва шундай бўлиб қолади. Ўзбекистон ижодий союзлари правлениеларининг 19 ноябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган бирлашган тантанали пленумида сўзланган нутқларда ана шу фикр асосий ўринни эгаллади. Пленум Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланди.

Пленумни Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси К. Яшин очди.

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, Ўзбекистон халқ ёзувчиси С. О. Азимов, Ўзбекистон Театр жамияти правлениеси президиумининг раиси, СССР халқ артисти С. Эшонтўраева, Ўзбекистон Кинематографиячилар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР халқ артисти М. Қаюмов, республика Архитекторлар союзи правлениесининг раиси Т. Ф. Қодирова, Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи правлениесининг раиси Ж. Ю. Умарбеков, республика Журналистлар союзи правлениесининг раиси С. Ш. Қурбонов, Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесининг секретари М. Тожиев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Л. Н. Грязнова, Қорақалпоғистон халқ ёзувчиси И. Юсупов, ҳайкалтарош рассом Б. Жалолов Ўзбекистон миллий маданияти олтмиш йил мобайнида босиб ўтган ажойиб йўл тўғрисида, республика ижодий ходимлари улкан отряди вакилларининг бугунги режалари ҳақида гапирдилар. Улар совет Ўзбекистонининг синфий жанглар алангасида вужудга келган совет ва янги жамият қуриш жараёнида ривожланиб вояга етган адабиёти, санъати, архитектураси эндиликда ССР Иттифоқи кўп миллатли маданиятининг ажралмас қисмидир, деб таъкидладилар. Ўзбекистон маданияти халқ ижоди ва синфий меросининг кўп асрли демократик анъаналарига таяниб, рус ва совет санъаткорларининг — мамлакатдаги кўпгина миллатлар ва элатлар вакилларининг ажойиб тажрибасини ўзига сингдириб, тарихан қисқа муддат ичида мисли кўрилмаган юксакликларга кўтарилди.

Максим Горький ва Владимир Маяковский билан биргаликда революционер шоир Ҳамза социалистик реализм байроғини баланд кўтариб борган эдилар. Бу байроқни ҳозирги вақтда бизлар Ўзбекистон миллий адабиёти ва санъатининг асосчилари деб атаётган кишилар шараф билан баланд кўтариб бормоқдалар. Улар барча республикалар халқ зиёлиларининг намояндалари билан биргаликда, рус бадиий ижоди усталарининг қардошларча ёрдамида оммани сўз ва иш билан ўтмиш сарқитларига қарши, меҳнат аҳлининг, бутун инсониятнинг порлоқ келажаги учун курашга сафарбар этдилар. Республика кўпгина адиблари, рассомлари ва бошқа ижодий ходимларининг асарлари мамлакат маданияти хазинасига қўшилди.

Эндиликда Ўзбекистон зиёлилари партия XXVI съезди белгилаб берган улуғвор режаларни рўёбга чиқаришга, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари ўртага қўйган вазифаларни бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар ўзларининг бутун фаолиятида СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг юбилей пленумида ўртоқ К. У. Черненко баён этиб берган йўл-йўриқлар ва тавсияларга асосланмоқдалар.

Республика адабиёти ва санъатининг арбоблари яратилаётган асарлар ғоявий-бадиий даражасини янада оширишда, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда зиёлиларнинг ролини кучайтиришни ўзларининг энг муҳим вазифалари деб ҳисоблаб келдилар ва шундай деб биладилар. Коммунистик жамият қурувчиси, ватанпарвар-интернационалист бўлган янги, ҳар томонлама камол топган ва маънавий жиҳатдан етук инсонни тарбиялаш учун курашнинг олдинги сафида бўлиш, дейишди нотиқлар, ҳар бир ижодий ходимнинг бурчидир.

Улуғ Октябрь, халқлар дўстлиги тўғрисидаги ленинча барҳаёт ғоялари Туркистон халқлари олдида мисли кўрилмаган уфқларни очиб берди, омма ижодини яшнатди. Шунинг учун ҳам кейинги вақтларда барча ғалабаларимизнинг манбаи — ССР Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлиги улуғ мавзуига бағишланиб кўпгина китоблар, фильмлар ва бошқа асарлар яратилганлиги бежиз эмас. 1966 йилги зилзиладан кейин бутун мамлакат ёрдамида Тошкентда қад кўтарган янги кварталлар, кўчалар, майдонлар совет халқларининг бирлиги, жипслигига улуғвор ёдгорлик бўлиб қолди. Шаҳарнинг гўзал проспектларидан бири халқлар дўстлиги номи билан аталганлиги, шаҳар марказида эса партия ленинча миллий сиёсати тантанасининг тимсоли бўлган монумент қад кўтариб турганлиги ғоят рамзий маънога эга.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг республика барча меҳнаткашлари томонидан қизғин маъқулланган ва қўллаб-қувватланган қарорлари асосида ижодий зиёлилар олдида янги-янги масъулиятли вазифалар турибди, деб таъкидлашди нотиқлар. Партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, кадрлар билан ишлашни яхшилаш, қамчиликларга қарши муросасиз кураш олиб бориш масалалари маданият арбобларига бевосита алоқадордир. Чунки, ёрқин образ, оташин сўз, фактлар билан асослаб берилган мақола олдимизда турган энг муҳим вазифаларни ҳал этишда, миллион-миллион кишилар онгида актив ҳаётий позицияни, ўз фаолиятига ва ўртоқларининг ишига танқидий муносабатда бўлишни шакллантиришда республика партия ташкилотларига ёрдам бериши мумкин ва ёрдам бериши зарур. Шунинг учун ҳам ижодий ташкилотларда китобхонларни тўлқинлантира олмайдиган, уларни энг муҳим проблемалар тўғрисида ўйлашга мажбур эта олмайдиган хом-хатала ва заиф асарлар яратилишига йўл қўймаслик учун ғоявий, ахлоқий ва эстетик талабчанлик муҳитини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш муҳимдир.

Ҳаётга дадил кириб бораётган энг муҳим, ўткир социал, маънавий-ахлоқий проблемаларни ўртага қўйиб, бадиий тадқиқ қилиб ҳал этаётган муаллифларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш зарур. Бу иш кўп куч-ғайрат, катта гражданлик жасорати, принципиаллик талаб қилади, албатта. КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорлари айни ана шундай жуда муҳим, чуқур мазмунли асарлар яратишга йўналтиради.

Ҳозирги пайтда самарали ишлаш учун ижодий ходимларга барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Ўзбекистон халқ шоири Зулфияга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвони берилганлиги ва бир гуруҳ адиблар СССР орденлари билан мукофотланганлиги партия билан ҳукумат бадиий зиёлилар тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилаётганлигининг яна бир далилидир.

Республиканинг ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейига атаб анчагина йирик асарлар яратилди. Бу асарларда озод халқларнинг қардошлик оиласида Ўзбекистон ССР ривожланишининг барча босқичлари ўз ифодасини топди.

Ҳозирги пайтда Ўзбекистон адабиёти, санъати, архитектураси арбобларининг бутун кучи, ижодий ғайрати Буюк Ғалабанинг яқинлашиб келаётган 40 йиллигини, КПСС XXVII съездини янги ёрқин асарлар билан кутиб олишга қаратилган.

Бирлашган пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, ўртоқ К. У. Черненкога баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этди.

(ЎзТАГ).

ЧОРВА ҚИШЛОВИ «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАЗОРАТИДА

МАҲСУЛДОРЛИК ПАСАЙМАЙДИ

ЧИНОЗ районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида чорвачиликни ривожлантириш юзасидан тадбирлар белгиланиб, муваффақиятли амалга оширилмоқда. Шунинг учун ҳам кейинги йилларда бу тармоқ кескин ривожланди. Фойдали соҳага айланди. Масалан, 1983 йилнинг ўзида чорвачиликдан олинган соф фойда 213 минг сўмни ташкил этди.

— Муваффақиятларимизнинг бош омили моллар наслини яхшилаб, озуқа базасини мустаҳкамлаб бораётганлигимиздир,— дейди колхоз бош зоотехниги Қўзибой Мирзааҳмедов.— Хўжалигимизда ҳар йили қорамолларнинг бош сони ҳисобга олинган ҳолда мўл ва сифатли ем-хашак жамғарилмоқда. Бу соҳада белгиланган план ва мажбуриятларни бажариш қатъий қилиб қўйилган. Пировард натижада маҳсулот етиштиришни йил давомида бир текис кўпайтириб бориш таъминланаяпти.

Ҳақиқатан ҳам колхозда озуқа экинлари майдонини резервлар ҳисобига кенгайтириш билан биргаликда ҳосилдорлиги ортиб бораётир. Шу ҳисобга 1984—1985 йил қишловига 774 тонна беда пичани, 100 тонна табиий пичан, 60 тонна сомон, 1650 тонна сенаж тайёрланди. Бундан ташқари 450 тонна лавлаги етиштирилди. Мўл силос бостирилди, турли сабзавот ва бошқа экинлар чиқиндиларидан тайёрланган аралаш озуқа ҳам қиш даврида қўл келмоқда.

Айни кунларда мавжуд ем-хашакни майдалаб, қайта ишланиб, қорамолларга берилмоқда. Екатерина Мамедова, Анорхол Жумасова, Назира Тошматова сингари сут соғувчилар қарамоғларидаги сигирлардан 10—11 килограммга етказиб сут соғиб олмоқдалар.

— Қишлов биз учун катта синов,— дейди Е. Мамедова, — бу паллада ишни пухта қилмасангиз панд еб қоласиз. Колхозимизда буни жуда яхши тушунган кишилар меҳнат қилишади. Шунинг учун ҳам маҳсулдорлик пасаймайди.

Т. ЎЗГЕНОВ.

ТЎЛА ҚУВВАТ БИЛАН ИШЛАТАМИЗ

Фермамиз ходимлари СССРнинг Озиқ-овқат программаси бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Ҳозир фермада 640 бош қорамол боқилмоқда. Шулардан 243 боши соғин-сигирлар, 200 боши ғунажин, 30 боши новвос. Биз қишловга ҳар жиҳатдан пухта тайёргарлик кўришга ҳаракат қилдик. 1520 тонна дағал хашак, шу жумладан 350 тонна беда пичани, 560 тонна сенаж, кўплаб миқдорда силос бостирилди. Озуқа запасини тўлдириш учун резервлар, имкониятлар тўла ишга солинмоқда. Масалан, бу йил картошка палагидан ҳам озуқа жамғариб қўйдик.

Мана, қиш-қировли кунлар яқинлашмоқда. Эндиликда асосий вазифа ана шу жамғарилган озуқадан тежамли фойдаланиб, молларни қишдан тўқ, семиз ва соғлом олиб чиқишдан иборатдир. Бу соҳада илғорлар тажрибасига амал қилиб иш юритяпмиз.

Бекобод районидаги Ленин номли колхоз чорвадорлари қиш даврида ҳам моллар маҳсулдорлигини камайтирмаслик, оз озуқа сарфлаб, мўл-кўл маҳсулот олиш ташаббуси билан чиққан эдилар. Биз ҳам улар изидан борамиз. Белгиланган тадбирларимизда асосий диққат-эътиборни ем-хашак цехларининг тўла қувват билан ишлашига қаратмоқдамиз. Аввало бу цехлар ремонти барвақт тугалланди. Мутахассислар билан биргаликда мавжуд техникаларнинг қандай созланганлиги текшириб кўрилди. Ҳозирги кунда молларга бериладиган озуқалар ана шу цехда қайта ишланиб, дағал хашаклар майдаланиб, буғланиб, зарур витаминлар қўшилиб, сўнгра молларга едирилмоқда. Шунинг учун ҳам нушхўртга чиқиши кам бўлаётир.

Тўртта сигирхона, иккита бузоқхона ҳам ўз вақтида ремонт қилиб қўйилган эди. Ҳар бир чорвадор конкрет мажбурият олган ҳолда ишламоқда. И. Раимжонов, Р. Маллабоев, Т. Собирова, М. Рўзибоев сингари молбоқарларимиз сут соғувчилар билан ҳамкорликда меҳнат қилиб, қишловнинг намунали ўтишига ҳисса қўшмоқдалар. Дастлабки натижалар анча дуруст. Йиллик гўшт плани 100 процентдан ошириб бажарилди. 1 ноябрга қадар эса сут плани 85 процентга етказилди. Илғор сут соғувчиларимиздан Д. Усмонова, Т. Холмуҳаммедов, Т. Холматова сингари ўртоқлар ҳар бош соғин сигирдан 2700—2800 килограммдан сут соғиб олдилар. Ҳозирга қадар етиштирилган сут 366,5 тоннадан ошиб кетди.

Қишлов — чорвадор маҳорати, тажрибасига жиддий синовдир. Биз бу синовдан муваффақиятли ўтиш учун ҳамма чора-тадбирларни амалга оширамиз.

А. РУСТАМОВ,
Янгийўл районидаги Калинин номли колхознинг зоотехниги.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ТИНЧ-ТОТУВ ЯШАШ ЙЎЛИДАН

К. У. Черненконинг Америкадаги Эн-Би-Си телевизион компанияси мухбирининг саволига жавоблари жаҳон жамоатчилигининг зўр қизиқишини уйғотди. Чет эл оммавий ахборот воситалари совет раҳбари ҳозирги замоннинг бош проблемаси — ядро уруши хавфини қандай қилиб даф этиш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш воситасини топиш ва дунёда халқлар эртанги кундан даҳшатга тушмайдиган вазиятни вужудга келтириш проблемасини яна биринчи ўринга қўйганлигини қайд этиб ўтмоқдалар. Шарҳларда таъкидланадики, К. У. Черненко иккала мамлакатнинг тинчликни сақлаб қолиш учун алоҳида масъулиятдан келиб чиқиб, Совет—Америка муносабатлари муҳолифлик эмас, балки тинч-тотув яшаш йўлидан бориб, умуман халқаро вазиятда муҳим ижобий омил бўлиб қолиши керак, деган фикрни жуда равшан қилиб айтди.

Кейинги вақтларда Вашингтондагилар қурол-яроғларни чеклашга доир масалаларни ҳал этишга интилаётганликлари тўғрисида бораётган баёнотлар қуруқ сўзлардангина иборат бўлиб қолмаган тақдирда Совет Иттифоқи билан АҚШ бир мунча нормал муносабатлар сари, бир мунча бехатар дунё сари ҳаракат қила бошлаши мумкин бўлур эди. Эн-Би-Си телекомпанияси К. У. Черненконинг шу гапини алоҳида таъкидлаб ўтди. Совет раҳбари деб уқтирилади эшиттиришда, СССР космос ҳарбийлаштирилишининг олдини олишга, ядро қуролларини кўпайтирмасликка, ядро қуроли синовлари ёппасига ва батамом тақиқланишига қатъий тарафдор бўлиб қолаётганлигини яна бир бор таъкидлади. У муҳолифлик эмас, балки тинч-тотув яшаш йўлидан борилган тақдирда СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатлар учун шу муносабатларни бир-бирларининг қонуний манфаатларини ҳисобга олиб ва учинчи мамлакатларнинг манфаатларига зиён етказмай тенглик асосида қуришга тайёрликдан бошқа оқилона негиз бўлиши мумкин эмаслигини қайд этиб ўтди.

Эн-Би-Си телекомпанияси КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненконинг шу телекомпания мухбири саволларига жавобларини Вашингтоннинг расмий доиралари қизиқиш билан кутиб олганликларини ва у билдирган фикрларни эътибор билан ўрганиб чиқиш ниятида эканликларини хабар қилади.

АҚШ давлат секретари Ж. Шульц ўша телекомпания мухбири билан суҳбатда конкрет проблемалар юзасидан дипломатик музокаралар жараёнига ўтиш керак, деган фикрни билдирди.

Совет раҳбари айтганидек, у ҳозирги вақтда олий даражадаги Совет—Америка учрашуви ундан кутаётган натижалар бериши учун зарур шарт-шароитлар вужудга келган, деб ўйламайди, деб хабар қилади Американинг **Си-Би-Эс** телекомпанияси. Совет раҳбарининг фикрича, олий даражадаги учрашувнинг ижобий натижалар беришига комил ишонч бўлган тақдирда бундай учрашувни ўтказиш муддатларини белгилаш қийин иш эмас.

К. У. Черненко қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги масалани ядро қуролига эга бўлган икки давлат — СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларнинг бош масаласи деб атади, деб ёзади **«Вашингтон пост»** газетаси. Газетанинг қайд этишича, совет раҳбарининг баёнотида Совет Иттифоқи шу мақсадга эришишнинг амалий йўлларини таклиф этганлиги таъкидланади.

Совет Иттифоқи Совет—Америка муносабатларида кескинликни юмшатишга қайтиш кераклигини ёқлаб чиқмоқда, бу эса айтиб ўтилганлардан ташқари ҳозир инсониятни тўлқинлантираётган жаҳоншумул проблемаларни масалан, дунёнинг турли районларида очарчиликка қарши кураш ҳамда атроф-муҳитни сақлаб қолиш каби проблемаларни ҳал этишда СССР билан АҚШнинг ҳамкорлик қилиши учун кенг имкониятлар очилган бўлур эди, деб таъкидлайди **«Нью-Йорк таймс»** газетаси. Рейган маъмурияти самимий иш кўриш ниятида бўлган тақдирда, совет раҳбарининг фикрича, энг муҳим проблемаларни амалий ҳал этиш воситаларини қидириб топиш йўли очиқ деб уқтиради газета.

Лондонда чиқадиган газеталар газетхонларни совет раҳбарининг Америка мухбири саволига жавоблари тўғрисида батафсил хабардор қилиб, К. У. Черненконинг қуйидаги гапини ажратиб кўрсатмоқдалар: олий даражадаги Совет—Америка учрашуви натижасида аниқ белгиланган катта мақсадларга эришилган тақдирда бундай учрашув ўзаро муносабатларни конструктив ривожлантиришга қудратли омил бахш эта олади.

ТАСС.

АФҒОНИСТОННИНГ НОРОЗИЛИГИ

КОБУЛ. Афғонистон ташқи ишлар министрлиги Покистон томони яна агрессия хуружи қилганлиги муносабати билан Покистоннинг АДРдаги муваққат ишлар вакилига норозилик билдирди. Норозилик билдирилган баёнотда, жумладан шу йил 11 ноябрь куни Покистон қўшинлари чегарадаги Барикот районида Афғонистон территориясини тўпга тутганлиги айтилади. Ана шу ваҳшиёна хуружлар натижасида тўққиз ёшли бола ҳалок бўлди, бир аёл оғир жароҳатланди ва афғон гражданларининг уй-жойларига жиддий шикаст етказилди.

Афғонистон Демократик Республикаси, деб таъкидланади баёнотда, шу иғвогарлик хуружини қаҳр-ғазаб билан қоралайди ҳамда унинг оқибатлари учун бутун жавобгарлик тўла-тўкис ва батамом Исломобод зиммасига тушажагини яна бир бор уқтириб ўтади.

ЭНГ МУВАФФАҚИЯТЛИ УЧРАШУВ

ХАРАРЕ. Африка Бирлиги Ташкилотига аъзо бўлган мамлакатлар давлат ва ҳукуматлари бошлиқлари ассамблеясининг Аддис-Абебада тугаган XX сессияси қитъа мамлакатлари вакилларининг ўз натижаларига кўра энг муваффақиятли ўтган олий даражадаги учрашуви бўлди, деди бу ерда Зимбабве бош министри Роберт Мугабе.

Эфиопия пойтахтидан қайтиб кетгач, матбуот конференциясида сўзга чиққан Мугабе Африка мамлакатлари АҚШнинг ирқчи ЖАР билан «конструктив ҳамкорлик» сиёсатини ўтказаётганлигини қатъиян қоралаганликларини, Вашингтон билан Претория Намибия халқини мустамлака зулми остида сақлаб туришни абадийлаштириш мақсадида найранглар ишлатаётганлигини танқид қилганликларини уқтириб ўтди.

(ТАСС).

✦ **АҚШ. Тинчлик тарафдорлари Оқ уйнинг қуролланиш пойгасига зўр бераётганлигига қарши қатъий норозилик билдирмоқдалар. Ушбу суратда уларнинг Нью-Лондондаги (Коннектикут штати) кемасозлик корхонасида «Трайдент» системасидаги янги атом сув ости кемаси қуриб битказилишига қарши ўтказган оммавий норозилик намойиши тасвирланган.**

АП—ТАСС телефотоси.

ИНДИРА ГАНДИ НОМИ БИЛАН

ДЕҲЛИ. 19 ноябрь. (ТАСС). Осиё жамияти кенгаши таъсис этган олтин фахрий нишон Ҳиндистоннинг атоқли давлат ва сиёсат арбоби Индира Ганди номи билан аталди. Халқаро ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлашга муҳим ҳисса қўшган кишилар ана шу нишон билан мукофотланадилар. Кенгашнинг бугун Калькуттада бўлиб ўтган мажлисида ҳар йили Индира Гандини хотирлаб, миллий бирликни мустаҳкамлаш масалаларига бағишланган махсус лекциялар туркумини ўтказиш тўғрисида ҳам қарор қабул қилинди.

Ҳинд халқининг шонли қизи вафотидан кейин Осиё жамиятининг олий мукофоти — инсонпарвар ёзувчи Рабиндранат Тагор фахрий нишонига сазовор бўлди. Бу нишон маданиятни ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлик учун берилади.

Осиё жамиятининг бош секретари Чандан Рой Чоудхури кенгаш мажлисида сўзга чиқиб, Индира Ганди ҳамма эътироф этган миллий раҳбар эди, деди. Кейинги йилларда Ҳиндистон эришган катта-катта ютуқлар, деб уқтирди у, Индира Ганди номи билан чамбарчас боғлангандир. Миннатдор халқ унинг порлоқ хотирасини асло унутмайди, деб таъкидлади Ч. Р. Чоудхури.

●

ҚЎПОЛ АРАЛАШУВГА ҚАРШИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг энг катта шаҳарларидан бири Калькуттада Қўшма Штатлар билан Буюк Британия Ҳиндистоннинг ички ишларига қўпол аралашувни давом эттираётганига қарши оммавий норозилик намойишлари бўлиб ўтди. Умумҳиндистон студентлар федерацияси билан ҳинд ёшлари Умумҳиндистон федерацияси ташкил этган намойишларнинг қатнашчилари «империалистларнинг Ҳиндистонга қарши кирдикорларига йўл қўймаймиз» деган сўзларни баралла айтиб, шаҳар кўчаларидан ўтдилар.

ЯГОНА СИЁСИЙ КУН

ҲАММАМИЗНИНГ БУРЧИМИЗ, ШОН-ШАРАФ ИШИМИЗ

16 ноябрда бутун республикамизда бўлгани каби областимиз меҳнат коллективларида ҳам навбатдаги ягона сиёсий кун бўлиб ўтди. У «Пахта ҳосилини сўнгги мисқолигача йиғиб-териб олиш Ўзбекистон меҳнаткашларининг бурчидир» мавзусида ўтказилди. Ягона сиёсий кунда область партия комитети аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, область партия ташкилоти ревизия комиссиясининг аъзолари, партия-хўжалик активи, республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари корхоналарда, колхоз ва совхозларда, ташкилот ва муассасалар, ўқув юртларида ўтказилган суҳбатлар пайтида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республика барча меҳнаткашларига Мурожаатномасидан келиб чиқадиган вазифалар тушунтириб берилди.

Суҳбатларда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг навбатдаги мажлисида ўртоқ К. У. Черненко сўзлаган нутқдан келиб чиқадиган вазифалар, беш йилликни муносиб якунлаш, экономикани интенсивлашни жадаллаштириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди. Ягона сиёсий кун қатнашчилари 1984 йилни ва умуман беш йилликни муносиб якунлаш, план топшириқларини тўла ва ошириб бажариш учун куч-ғайратларини аямасликларини билдирдилар.

ЭРИШИЛГАН НАТИЖА ЧЕГАРА ЭМАС

ЎРТА ЧИРЧИҚ

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажармоқдалар. Ягона сиёсий кун ўтказилган 16 ноябрда улар давлатга пахта сотиш юзасидан беш йиллик тўртинчи йилида қабул қилган социалистик мажбуриятларининг шараф билан адо этганликлари тўғрисида рапорт бердилар. Ҳар гектар ердан ўртача 36 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Қабул пунктларига етказиб берилган пахтанинг асосий қисми юқори сортларга қабул қилинди. Етиштирилган ҳосилни қисқа муддатда йиғиб-териб олишда ҳар йилгидек бу йил ҳам колхоз механик-ҳайдовчилари алоҳида жонбозлик кўрсатдилар. Уларнинг ғайрат-шижоатлари туфайли колхоз пахта тайёрлаш планини областда биринчи бўлиб бажарди.

Бу йил қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам юқори натижаларга эришилмоқда. Колхоз лубкорлари ҳар гектар ердан 230 центнердан каноп пояси олиб, социалистик мажбуриятни зиёдаси билан уддаладилар. Ҳозирнинг ўзида давлатга барча турдаги чорвачилик маҳсулотлари сотиш йиллик планлари ошириб бажарилган.

Колхоз партия комитетининг секретари Турғун Мадиёров, ягона сиёсий кун қатнашчиларига бу катта муваффақиятлар ҳақида гапириб берар экан, тўпланганларнинг асосий диққат-эътиборини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг навбатдаги мажлисида ўртоқ К. У. Черненко сўзлаган нутқдан, Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг республика барча меҳнаткашларига Мурожаатномасидан келиб чиқадиган вазифаларга қаратди.

— Пахта хирмонимиз баракали бўлди,— деди ўртоқ Т. Мадиёров.— Лекин эришилган натижа чегара эмас. Ҳали бизда пахта ҳосилдорлигини ҳам, ялпи ҳосилини ҳам кўпайтириш учун катта имкониятлар мавжуд. Сизларга маълумки, Шукурулло Мамбетов, Қўнисбой Йўлдошев, Шокир Турдиев, Набижон Фозиловлар бошлиқ бригадаларда ҳар гектаридан 38—40 центнердан пахта йиғиштириб олинди. Айни пайтда 9, 11-бригадаларимиз аъзолари эса пахта ҳосилдорлигини 1983 йилга нисбатан камайтириб юбордилар. Уларда ҳосилдорлик лоақал колхознинг ўртача даражаси миқдорида бўлганда қўшимча равишда яна 100 тоннага яқин пахта тайёрлаш имкониятига эга бўлар эдик.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко Сиёсий бюро мажлисида сўзлаган нутқида олдимизда кўп ишлар турганлиги ҳақида тўхталар экан, «Шу боисдан ҳали орқада қолаётганлар ҳеч кечиктирилмай етиб олишлари, планни уддалаётганлар — илғорларни қувиб етиши, олдинда бораётганлар эса суръатни пасайтирмасликлари кераклигини жуда аниқ-равшан қилиб таъкидлаб ўтмоқчиман», деди.

Бу барча колхозчиларимиз учун жанговар программадир. 1984 йилни муносиб якунлаш, келгуси йилда янада юқорироқ натижаларга эришиш учун ҳамма уюшқоқлик билан фидокорона меҳнат қилиши лозим. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг барча меҳнаткашларга Мурожаатномасига жавобан биз етиштирилган ҳосилни сўнгги мисқолигача йиғиштириб олишимиз ва республика хирмонига муносиб ҳиссамизни қўшишимиз зарур.

Ягона сиёсий кунда сўзга чиққан механизатор З. Рўзиматов, колхоз комсомол комитетининг секретари Ж. Қосимхўжаев, бригада бошлиғи Ш. Турдиев ва бошқалар республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатномасига жавобан пахтазорларда яна ғайрат кўрсатишга, «оқ олтин»нинг ҳаммасини қисқа муддатда нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишга шахсий ҳиссаларини қўшишларини айтдилар.

Райондаги бошқа пахтачилик хўжаликларида бўлиб ўтган суҳбатлар пайтида ҳам пахтакор ва механизаторлар, ҳашарчилар «оқ олтин» тақдири учун шахсий масъулиятларини ҳис этиб, пахтазорларда фидокорона меҳнат қилишларини билдирдилар.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

ЯНГИ МАЖБУРИЯТЛАР ОЛИШДИ

ЧИНОЗ

Тушки дам олиш соатида Ўринбой Акромов бошлиқ бригада дала шийпони теримчи ва механизаторлар билан гавжумлашиб кетди. Улар ҳозиргина даладан чиқиб келишган эди. Терилган кўракларни хирмонга топширишди-да, овқатланганн шийпон томон юришди.

Кечагина шийпон олдидаги кенг карта қорайиб қолган эди. Гўё пахтаси тугагандек. Бугун эса яна у ер-бу ер оқариб қолибди. Теримчилар бир айланганда этакларини кўракка тўлдириб чиқишди. Ҳаш-паш дегунча прицеп ҳам тўлди.

— Баракалла, болаларим, — деди Ўринбой ака.— Ноннинг увоғи ҳам нон, дейдилар. Пахта ҳам шундай. Бир толаси ҳам қолмасин унинг. План тўлди деб хотиржамликка берилсак бўлмайди. Пешона тери билан етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини битта қўймай териб олайлик.

Йўл-йўлакай бошланган суҳбат мавзуи беихтиёр республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатномасига келиб тақалди. Ўринбой ака шийпон деворидаги рамкага солиб қўйилган Мурожаатномага яқинроқ келди-да, ундаги сўнгги жумлалардан бирини баланд овоз билан ўқиди:

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети етиштирилган ҳосилни тезроқ ва ҳеч нобуд қилмай териб олиш учун республика меҳнаткашлари куч ва ғайратларини аямайдилар, катта хирмон учун жангда жасорат, шавкатли меҳнат ва маҳорат намуналарини кўрсатадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

Бу сўзлар бригаданинг ҳар бир аъзосига қарата айтилгандек эди. Бригада аҳли районда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарганди. Ҳозиргача ҳар гектар пахтазордан 52 центнерга етказиб «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Мурожаатномага бағишлаб ўтказилган ягона сиёсий кунда сўзга чиққан пахтакорлар ҳосилдорликни 55 центнерга етказишга даъват этдилар.

— Колхоз бўйича планга қўшимча 100 тонна пахта топширишга интилмоқдамиз, — деди партия ташкилоти секретари Убайдулла Мирсобиров,— бунинг учун яна кам деганда икки центнердан ҳосил йиғиштириб олишимиз керак. Агар ҳар бир бригада мавсум охиригача қўшимча икки-уч центнердан ҳосил йиғиштириб топширса, колхоз коллективи берилган ваъданинг устидан тўла чиқади. Бу соҳада сизлар бошлаган ташаббус таҳсинга лойиқдир.

Ўша куни Навоий номли колхоз партия комитетининг секретари У. Мирсобиров 3-бригадада ҳам суҳбат ўтказди. Бу коллектив ҳам Ўринбой Акромов бошлиқ бригада пахтакорлари ташаббусига қўшилиб, ҳосилнинг сўнгги мисқолигача йиғиштириб олишга қарор қилди.

Чиноз районининг бошқа хўжаликларида ҳам ягона сиёсий кун коммунистлар, барча меҳнаткашларнинг тўла активлигида ўтди. Район партия комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлардан 91 киши бевосита ўзларига бириктирилган меҳнат коллективларида бўлиб, қизиқарли суҳбатлар ўтказдилар, саволларга жавоб бердилар.

Охунбобоев номли колхоз бригада бошлиғи район партия комитетининг бюро аъзоси Абдураҳмон Бекмуродов суҳбат давомида ўз коллективи ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш учун курашаётганлигини маълум қилди. Колхозчилар Мурожаатномага жавобан яна 600 тонна пахта топширишга сўз бердилар.

«Октябрь 40 йиллиги» колхози партия комитетининг секретари Ҳамид Акрамовнинг 4-бригадада ўтказган суҳбати яна ҳам жонли ва таъсирли бўлди.

— Пахтакорларимиз планни барвақт бажариб, мусобақанинг олдида бормоқдалар, — деди у.— План бажарилган бўлса-да, ҳали далаларда ҳосил бор. Қўшимча кам деганда 230 тоннага яқин пахта йиғиштириб олиш мумкин. Бунинг учун ҳар бир теримчи яна ҳам зўр ғайрат кўрсатиши, сўнгги ҳужумда ғолиб чиқиш учун курашга отланиши керак.

Район бўйича ўтказилган ягона сиёсий кун қатнашчилари зиммаларига янги-янги мажбуриятлар қабул қилдилар. Чинозлик пахтакорлар мавсум охиригача яна 1,5 минг тонна «оқ олтин» топширишга бел боғладилар.

Ж. НОСИРОВ.

Коммунистик районидаги «Ўзбекистон» колхози аъзолари ҳозир давлатга социалистик мажбуриятлари ҳисобига пахта топширмоқдалар. Ягона сиёсий кунда хўжалик меҳнат коллективларида бўлиб ўтган суҳбатлар пайтида пахтакорлар республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатномасига жавобан ҳосилнинг сўнгги мисқолигача нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш, социалистик мажбуриятни ҳам шараф билан бажариш учун куч-ғайратларини аямасликларини айтдилар.

Суратда: колхоз партия комитетининг секретари С. Турсунов ягона сиёсий кунда хўжалик аъзоларидан бир гуруҳини Мурожаатнома билан таништирмоқда.

В. ПОРТНОВ фотоси.

СЎЗ — ЯГОНА СИЁСИЙ КУН ҚАТНАШЧИЛАРИГА

55 ЦЕНТНЕР БЎЛАДИ

Ўтган жума куни тушлик пайтида ягона сиёсий кунга тўпланган бригадамиз аъзолари билан яна бир марта Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республика барча меҳнаткашларига Мурожаатномаси билан танишиб чиқдик. Ундаги «Биз сўзимизнинг устидан чиқишимиз керак, сўзимизнинг устидан чиқишга, олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажаришга бурчлимиз. Бу эса бизнинг Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартияси 60 йиллигига, КПСС-нинг бўлажак XXVII съездига энг яхши армуғонимиз бўлади» деган сўзлар пахтакорларимизни айниқса, тўлқинлантириб юборди.

Бригадамиз коллективи юбилей йилида зиммасига олган юксак социалистик мажбуриятини шараф билан адо этди. Биз 85 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан зиёд «оқ олтин» йиғиштириб олиб, Ватанга 430 тонна қимматбаҳо хомашё армуғон этдик. Янада қувончлиси шундаки, пахтамизнинг асосий қисми биринчи сортларга қабул қилинди.

Социалистик мажбуриятимизни шараф билан бажарган бўлсакда, ҳали далаларимизда ҳосил бор. Ягона сиёсий кунда иштирок этган бригадамиз барча аъзолари бу ҳосилнинг сўнгги мисқолигача йиғиб-териб олишга ва республикамизнинг улкан хирмонига муносиб улушларини қўшишга қатъий аҳд қилдилар. Биз ҳар гектар ердан яна ўртача 5 центнердан пахта йиғиштириб оламиз ва ялпи ҳосилдорликни 55 центнерга етказамиз. Бу коллективимизнинг республикамиз партия ва ҳукуматининг Мурожаатномасига амалий жавоблари бўлади.

Т. ТЕМИРОВ,
Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхознинг бригада бошлиғи.

СЎНГГИ МИСҚОЛИГАЧА

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллиги нишонланаётган бу йил совхозимиз пахтакорлари учун қувончли бўлди. Улар қолоқликдан чиқиб, пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажардилар. Ҳозир республикамиз хирмони янада юксалиши учун пахта теримини уюшқоқлик билан давом эттираётирлар.

Пешона терларимиз эвазига етиштирилган мўл ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиб териб олишда азамат механик-ҳайдовчиларимиз билан биргаликда чевар теримчиларимиз ҳам ғайрат қилдилар. Жумладан Малика Саидазимова, Комила Имомова, Клара Абдусаломовалар мавсум бошидан буён 4,5—5 тоннадан пахта теришга муваффақ бўлдилар. Улар йиғим-теримнинг қизғин палласида кунига хирмонга 130—150 килограммдан «оқ олтин» териб тўкишди.

Куни кеча бўлиб ўтган ягона сиёсий кун пайтида бригадамиз бошлиғи Сайфиддин ака Сайдазимов республикамиз партия ва ҳукуматининг Мурожаатномасида биз, чевар теримчилар шаънига энг яхши сўзлар айтилганлигини таъкидлаб ўтди. Айни пайтда ҳосилнинг сўнгги мисқолигача нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун куч-ғайратимизни аямаслигимиз кераклигини айтди.

Барча теримчиларимиз бу оташин даъватга фидокорона меҳнатлари билан жавоб бераётирлар. Мен ҳам мавсумда 7 тонна «оқ олтин» териб беришга сўз берганман. Ҳозиргача бригадамиз хирмонига топширган пахтам 6 тоннадан ошиб кетди. Шу кунларда ҳам нормани 1,5 ҳисса бажаришга эришмоқдаман.

А. АБДУСАЛОМОВА,
Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози 1-бўлимининг теримчиси.

БИР САФДАМИЗ

Ўлкамизда ҳар бир киши ўзини пахтакор деб билади. Билим юртимиз ўқувчилари ҳам ҳар йили терим мавсумида районимиз пахтакорларига мададкор бўладилар. Бу йил ҳам 150 нафар ўқувчимиз пахтазорларда ёшларга хос ғайрат-шижоат билан меҳнат қилаётирлар.

Ҳозиргача терган пахтамиз 200 тоннани ташкил этди. Бунда Зарифа Қобулова, Малоҳат Норқулова, Ўктам Ҳакимов сингари ўқувчиларимизнинг ҳиссалари катта бўлмоқда. Улар мавсум бошидан бери 2 тоннадан ошириб пахта териб қўйдилар.

Ягона сиёсий кун пайтида ўқувчиларимиз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатномаси билан танишар эканлар, ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари ҳам пахта ҳосилининг тақдири учун шахсан масъул эканлигини англаб олишлари, «оқ олтин» теримчилари сафларига қўшилиб, умумий ишга қўлдан келганча ҳисса қўшишлари керак, деган даъватга пахта далаларида зарбдорларча меҳнатлари билан жавоб беришга тайёр эканликларини таъкидладилар.

Шу кунларда ҳам биз пахтакорлар билан бир сафдамиз. Республикамизнинг улкан пахта хирмони тезроқ юксалиши учун куч-ғайратимизни аямаймиз.

Р. ТЕШАЕВ,
Оққўрғондаги 22-қишлоқ ҳунар-техника билим юртининг ўқувчиси.

САВОЛЛАРГА ЖАВОБЛАР

АМАЛИЙ ЧОРАЛАР

Ягона сиёсий кун қатнашчиларидан тушган саволларга тегишли министрлик ва идоралар, ташкилотлар раҳбарларидан жавоблар олинмоқда. Уларда меҳнаткашларнинг таклифлари, илтимослари асосида кўрилаётган амалий чоралар тўғрисида батафсил хабар қилинади. Қуйида ўтган сафарги ягона сиёсий кун қатнашчиларидан тушган саволларга олинган жавобларнинг айримларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

САВОЛ: Янгийўл пойабзал фабрикасида ишлаб чиқарилаётган болалар пойабзали сифати қачон яхшиланади?

ЖАВОБ: бу йил Янгийўл пойабзал фабрикаси харидоргир болалар пойабзали ишлаб чиқаришни икки баравар кўпайтирди. Минск пойабзал моделлар уйи билан ҳамкорликда 1985 йил учун болалар пойабзалларининг энг яхши нусхалари ишлаб чиқилди. 1986—1987 йилларда эса корхонани реконструкция қилиш кўзда тутилган. Бу сифатли ва харидоргир болалар пойабзали ишлаб чиқаришни ярим миллион сўмликка кўпайтириш имконини беради. Айни пайтда пойабзалчиларнинг иш шароитлари ҳам яхшиланади.

САВОЛ: «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг Янгиобод шаҳридаги 1-филиали ишлаб чиқариш базасини кенгайтириш ва тикувчиларнинг иш шароитларини яхшилаш имконияти борми?

ЖАВОБ: Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги филиални кенгайтириш учун капитал маблағлар ажратишни кўзда тутяпти. Бу ерда қўшимча ишлаб чиқариш корпуслари қурилади. Уларнинг фойдаланишга топширилиши билан тикувчилар иш шароитлари ҳам яхшиланади.

САВОЛ: Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхоз марказий ремонт устахонасида техникани ремонт қилиш учун эҳтиёт қисмлар, зарур материаллар етказиб берилишида ёрдам кўрсатилишини сўраймиз.

ЖАВОБ: область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси йиғим-терим мавсумини муваффақиятли ўтказиш учун совхозга пахта териш, кўрак териш машиналари, кўсак чувиш агрегатларига қўшимча миқдорда эҳтиёт қисмлар ажратилишини таъминлади. Шунингдек, 1985 йилда устахона эҳтиёжлари учун турли деталлар етказиб берилишини кўпайтириш чоралари кўзда тутилди.

САВОЛ: Келес шаҳрида қурилаётган маиший хизмат уйи қачон фойдаланишга топширилади?

ЖАВОБ: бу объектда иш олиб бораётган Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 23-трестнинг 5-механизациялашган кўчма колоннаси коллективи қурилиш суръатини оширди. Ҳозирги пайтда бинода пардозлаш ишлари ниҳоясига етмоқда. Маиший хизмат уйини газ, сув ва иссиқлик билан таъминлаш билан боғлиқ ишлар тугаллангач, у фойдаланишга топширилади.

САВОЛ: Тошкент районида жойлашган 68-ўрта қишлоқ ҳунар-техника билим юрти учун янги корпус қурилишида ёрдам кўрсатилишини сўраймиз.

ЖАВОБ: бу объект 1985 йилги капитал қурилиш планига киритилган. Қурилишни олиб борувчи бош пудратчи қилиб Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 23-трестнинг 5-механизациялашган кўчма колоннаси белгиланган.

НАЗОРАТЧИЛАРНИНГ ЖАНГОВАР ВАЗИФАЛАРИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

Маълумки, шу йил 5 октябрда халқ назоратчиларининг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгашида бажарилган ишларга якун ясалиб, партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларидан келиб чиқадиган вазифалар атрофлича муҳокама қилинган эди. Кенгашда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари иштирок этдилар, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненко катта нутқ сўзлади. Ўртоқ К. У. Черненконинг нутқи мамлакатимиз халқ назоратчилари учун жанговар ҳаракат программаси бўлиб қолди.

Ҳозирги пайтда Тошкент шаҳри ва областида 42 та халқ контроли комитети, 800 га яқин халқ контроли группаси ва 2 мингдан ортиқ пост қизғин фаолият кўрсатмоқда. Уларга 100 мингга яқин ишлаб чиқариш илғорлари, колхозчи ва мутахассислар бирлашган. Бутуниттифоқ кенгаши якунлари ва ўртоқ К. У. Черненко нутқи асосида область халқ назоратчилари олдида турган вазифалар 17 ноябрда бўлиб ўтган область халқ контроли активи йиғилишида муҳокама қилинди. Йиғилишда Тошкент область халқ контроли комитети раиси Б. С. Камолов доклад қилди.

Докладчи ва йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар таъкидлаганларидек, халқ назоратчиларининг Бутуниттифоқ кенгаши ижтимоий-сиёсий ҳаётимизда муҳим воқеа бўлди. Халқ контроли органлари жойларда кенгаш материалларини таҳлил қилиб, ўз фаолиятларини янада такомиллаштириш, назорат ишлари сифати ҳамда самарадорлигини ошириш йўлларини белгилаб олмоқдалар.

Партиянинг юксак ишончига сазовор бўлган халқ назоратчилари хўжалик қурилишининг барча жабҳаларида актив иштирок этмоқдалар, резервларни қидириб топишга, иш сифати ва самарадорлигини оширишга, иқтисодий тежамкорлик режимини кучайтиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Областимизда ўз бурчини садоқат билан бажараётган, партия ташкилотлари ва меҳнат коллективлари ҳурматини қозонаётган назоратчилар оз эмас. Айниқса, улар Тошкентдаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Тошкентдаги 7-таксомотор парки, «Чирчикжилстрой» бошқармаси, Бекобод районидаги Ленин номли, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозлари каби илғор корхона ва хўжаликларда кўплаб топилади. Халқ контроли комитетлари ва группалари назоратчилар эътиборини аниқ мақсад сари йўналтирмоқдалар, улар иштирокида нуқсонларга қарши кескин курашмоқдалар. Шу боисдан ҳам бу меҳнат коллективлари беш йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этмоқдалар, ишлаб чиқаришда юксак натижаларга эришмоқдалар.

Область халқ контроли органлари ўтган йил ва шу йилнинг ўн ойи давомида 3400 га яқин текширув ўтказдилар. Бу текширувларнинг 285 таси оммавий бўлди. Халқ назоратчиларининг ишчанлиги ва талабчанлиги билан 5 миллион киловатт-соатга яқин электр энергияси, 500 минг гигокалорийдан кўпроқ иссиқлик энергияси, 110 минг тоннага яқин нефть маҳсулотлари тежаб қолинди.

Камчиликларга йўл қўяётган лавозимли кишиларга нисбатан талабчанлик яна ҳам ошди. Кейинги икки йил давомида хўжасизлик ва талон-торожликка йўл қўйган, хизмат мавқеини суиистеъмол қилган ва бошқа хил давлат интизомининг бузилишига бефарқ қараган 193 киши ўз вазифасидан бўшатилди, 6400 хўжалик раҳбарига тегишли жазо берилди. Давлатга келтирилган зарарни ундириб олиш учун пул начётлари солинди, 87 та текширув материаллари айбдорларни жиноий жавобгарликка тортиш учун прокуратура органларига оширилди.

Шунга қарамай йиғилиш қатнашчилари таъкидлаб ўтганларидек, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорлари, ўртоқ К. У. Черненко кўрсатмалари асосида область халқ назоратчилари олиб бораётган ишлар ҳали талаб даражасида эмас. Уларнинг фаолиятида бир қатор нуқсон ва камчиликлар бор. Кўпгина ҳолларда текширувлар хўжакўрсин учун, юзаки тарзда ўтказилади. Уларнинг самараси кам бўлади. Айбдорларга нисбатан тегишли чоралар кўрилмайди.

Давлат планлари ва топшириқларнинг бажарилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатиш халқ контроли органлари олдида турган муҳим вазифалардан эканлиги барчага маълум. Лекин тўққиз ой якунлари бўйича 122 та корхона реализация планини бажара олмади. Ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этиш қониқарсиз бўлганлиги, технология интизомига риоя этилмаганлиги учун ҳам маҳсулот реализация қилиш бўйича белгиланган кўрсаткичлар ўз вақтида адо этилмаяпти. Халқ контроли группалари эса мавжуд аҳвол билан муроса қилиб келмоқдалар.

Саноат корхоналарида ҳамон планларни камайтириш ҳисобига қайта кўриб чиқиш ҳоллари учраб турипти. Бундай камчиликлар ҳам халқ назоратчиларини ташвишга солмаяпти. Айни пайтда саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларида иш вақтининг беҳуда йўқолаётганлигини ҳам эслатиб ўтиш керак. Рейдлар давомида бундай ҳоллар маълум бўлса-да, назоратчилар улардан кўз юммоқдалар.

Областимизда ишлаб чиқариш кучлари тез суръатлар билан тараққий этаётган ҳозирги пайтда халқ контроли органлари темир йўл ва автомобиль транспорти иши устидан алоҳида назорат ўрнатишлари керак. Графикларнинг бузилишига, вагонларнинг беҳуда туриб қолишига, автотранспортдан шахсий мақсадларда фойдаланишга кескин зарба бермоқ керак.

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида ҳам бир қатор нуқсонлар учраб турипти. Уларни бартараф этиш халқ назоратчиларининг муҳим вазифаларидандир. Халқ контроли органлари КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш, илғор, индустриал технологияни қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига жорий этиш, суғориладиган ерлар самарадорлигини ошириш, деҳқончилик маданиятини юксалтириш устидан пухта назорат ўрнатишлари лозим. Айниқса, жамоат чорвачилигини ривожлантириш юзасидан бажарилаётган ишлар кўламини янада кенгайтириш зарур. Бир қатор хўжаликларда чорва моллари маҳсулдорлиги йил сайин пасайиб бораётганлиги ачинарли ҳолдир. Бу, албатта, зарур миқдорда озуқа базаси яратилмаганлиги оқибатидир.

Чорва қишлови колхоз ва совхоз халқ контроли группалари аъзолари зиммасига алоҳида масъулият юклайди. Назоратчилар қишлов даврида сут соғиб олишнинг камаймаслиги, молларнинг нормал семириши, озуқа цехи ва озуқа ошхоналарининг доимий ишлаши устидан қаттиқ назорат ўрнатишлари керак. Қишловни намунали ўтказиш, энг аввало фермаларда тартиб ўрнатиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, чорвадорларнинг иш ва турмуш шароитини яхшилаш муҳим вазифадир.

Халқ контроли органлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI ва XVII пленумлари, Тошкент область партия комитетининг IV ва V пленумлари талаблари асосида ўз фаолиятларини яна ҳам кучайтиришлари, ҳаётимизда учраб турган ҳар қандай нуқсонларни зудлик билан бартараф этиш йўлларини қидириб топишлари, мансабни суиистеъмол қилиш, қўшиб ёзиш, совет қонуни ва партиявий аҳлоқ нормаларини бузиш ҳолларига чек қўйишлари зарур.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар назоратчилар иш услуби ва методини янада такомиллаштириш лозимлигини уқтирдилар. Ҳар бир пост, группа ва комитет, ҳар бир жамоатчи текширувнинг оммавийлиги, ошкоралиги ва таъсирчанлиги учун курашиши керак. СССР халқ контроли тўғрисидаги Қонун талаблари асосида халқ депутатлари маҳаллий Советларининг доимий комиссиялари, касаба союз ташкилотлари ва «Комсомол прожектори» штаблари билан ҳамкорликда олиб борилаётган ишларни ҳам кучайтириб бориш шу куннинг вазифасидир.

Докладни муҳокама қилишда Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати бетончилар бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, халқ контроли группасининг раиси, Бутуниттифоқ халқ назоратчилари кенгаши қатнашчиси И. Орипов, Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози сут товар фермаси соғувчиси, халқ контроли группаси аъзоси О. Каримова, Тошкент шаҳар халқ контроли комитети раиси Ф. Назруллаев, Чирчиқ трансформатор заводи ишчиси, халқ контроли группаси аъзоси, Бутуниттифоқ халқ назоратчилари кенгаши қатнашчиси М. И. Казачихина, Чиноз район халқ контроли комитети раиси Т. Э. Йўлдошев, Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари М. М. Маҳмудов, Олмалиқ кон-металлургия комбинати ишчилар таъминоти бошқармаси умумий овқатланиш бирлашмасининг план бўлими бошлиғи, халқ контроли группаси раиси А. Н. Шин, Коммунистик районидаги «Политотдел» колхози бригада бошлиғи, халқ контроли группасининг аъзоси А. Курмашев, Бекободдаги автобус-таксомотор парки ҳайдовчиси, халқ контроли группаси аъзоси Н. Наимов ўртоқлар иштирок этдилар.

Актив йиғилишида Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари С. М. Нестеренко нутқ сўзлади.

Актив йиғилишида Ўзбекистон ССР халқ контроли комитети раиси В. А. Хайдуров нутқ сўзлади.

Кенгаш ишида Тошкент область партия комитети бюро аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, область ижроия комитети раисининг ўринбосарлари, СССР халқ контроли комитети сектор мудири В. П. Петров иштирок этдилар.

Муҳокама қилинган масала юзасидан резолюция қабул қилинди.

ДИЛЛАРГА ЗАВҚ БАҒИШЛАБ...

ОБЛАСТЬ ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

КОЛХОЗ идорасига яқинлашгач Ҳасан аканинг кўнглидаги бояги қувонч ўрнини бироз ҳадик эгаллади. Раис унинг фикрига қўшилармикин? Айни йиғим-терим қизиган паллада аллақандай ташвишлар билан бошимни қотирма, деб койиб бермасмикин?

Ҳасан ака шундай ўйлар билан раис қабулига кирди-ю, унинг очиқ чеҳра билан кутиб олганлигидан кўнгли ёришди. Юзма-юз ўтириб, ўз мақсадини бафуржа баён қилди.

— Жуда яхши ўйлабсиз, — деди колхоз раиси Тўлқин Норматов хурсанд бўлиб.— Олмалиқлик қурувчилар оталиғига ўтганимиздан буён ишимиз анча олға силжиди. Улар бизни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш билан бир қаторда пахта йиғим-теримида ҳам катта ёрдам беришяпти. Концертларингизни кўришса, завқ олиб, хурсанд бўлишлари турган гап.

— Раҳмат!— Ҳасан ака раисга самимий миннатдорчилик билдирди.— Лекин коллектив номидан яна бир илтимосим бор,— деди бироздан сўнг истиҳола аралаш.— Шаҳарлик қурувчилар турли миллат вакилларидан иборат эканликларини ҳисобга олиб, программамизга сал ўзгартиш киритдик. Аниқроғи, бошқа халқлар куй ва қўшиқларига кўпроқ ўрин бердик. Бугун охирги репетиция. Иложи бўлса, томошабин сифатида ўзингиз дастлабки баҳони берсангиз.

— Бажонидил, — колхоз раиси ўрнидан туриб Ҳасан аканинг қўлларини дўстона қисди.— Мен ҳозир бирров дала айланиб, кейин клубга ўтаман...

Ҳасан ака қабулхонадан мамнун қиёфада чиқар экан, беихтиёр ўз ташаббуси билан тузилган ансамбль ҳақида хаёлга толди, «Ишқилиб, иштиёқ, интилиш бўлса, ҳар қандай ниятни ҳам амалга оширса бўларкан-ку. Мана, ансамблимиз фаолиятига раҳбарлар ҳам бефарқ қарашмайди, қўлдан келган ёрдамларини аяшмайди ҳам».

Ҳолбуки, бундан уч йил муқаддам — Ҳасанбой тақдир тақозоси билан ўзи туғилиб ўсган қишлоққа қайтиб келган кезларда колхозда ансамбль тузиш нарида турсин, ҳатто маданий-маиший ишлар ҳам дурустроқ йўлга қўйилмаган эди. Фақат санъат йўлига киришга иштиёқманд айрим ёшлар тўйларда ўзларича қўшиқ айтиб юрардилар. Уларнинг истеъдодини, талантини очиб берадиган бирон-бир тўгарак ёки ансамбль тузадиган ташкилотчи ниҳоятда зарур эди. Аввал Тошкент маданий оқартув техникумида, сўнгра Тошкент Давлат театр ва рассомчилик санъати институтида таҳсил олиб, Навоий номли Наманган область музикали драма театрида бирмунча тажриба орттирган Ҳасан ака бу вазифани ихтиёрий равишда ўз зиммасига олди. Хўжалик раҳбарлари билан шу хусусда жиддий суҳбатлашди.

— Таклифингиз жуда маъқул,— дейишди улар.— Қишлоқларимизда умидли ёшлар анчагина. Уларнинг қобилиятини синаб кўриш, бир ижодий коллективга жамлаш фақат сизнинг ҳаракатингизга боғлиқ. Уддасидан чиқа олсангиз, зўр иш бўларди...

Ҳасан ака ўзига билдирилган ишончни оқлаш учун астойдил ишга киришди. Турли давраларда суҳбатда бўлиб, талантли ёшлардан ўн тўрт нафарини танлаб олди. Улар ёрдамида кенг, ёруғ қишлоқ клубини қайта жиҳозлаб, зарур чолғу асбобларини топиб келтирди. Кўп ўтмай унинг бадиий раҳбарлигида тузилган ансамблга эзгу ният билан «Завқ» деб ном берилди. Ёш ижодий коллектив илк парвозини «Гулизорим», «Сегоҳ», «Интизор», «Соқиномаи савти калон», «Соқиномаи савти сарвиноз», «Тановар» каби классик куй ва қўшиқлар билан бошлади.

Албатта, сеҳрли санъат оламининг ўзига хос машаққат ва заҳматлари бор. Ҳар қандай хонанда, раққоса ёки ижодий коллектив ўз репертуарини бойитиб бормаса, мудом саноқли номерларнигина такрорлайверса, зийрак дидли, талабчан мухлислар эътиборидан четда қолиши мумкин. Буни қалбдан ҳис этган О. Сайфиддинов, С. Тўхтабоев, Н. Жамоатова, А. Чинпўлатов, Б. Тожиев, Н. Маматқулова, Э. Жамоатов сингари ёшлар тинмай изландилар. Натижада уларнинг репертуарларидан замонавий термалар, лапарлар, кейинчалик эса «Холида», «Эй, санам», «Туморим», «Лайлижон» каби турк, тожик, қирғиз, афғон халқ қўшиқлари, рус, уйғур, озарбайжон халқ рақслари ҳам кенг ўрин олди. Ҳар бир концерт жараёнида бу номерлар сайқал топиб, ижрочиларнинг ўзига хос услублари такомиллашиб борди. Айни вақтда коллектив район комсомол комитети билан ҳамкорликда турли тантана ва байрамлар шарафига театрлаштирилган музикали композицион кечалар уюштиришни йўлга қўйди. Уларнинг хизматларидан тўй-ҳашамларда ҳам кўпчилик баҳраманд бўла бошлади. Шу боисдан ҳам ансамблнинг ҳар бир чиқишини турли касб эгалари интизорлик билан кутадиган бўлиб қолишди. Айниқса, умумхалқ ҳашари — пахта йиғим-терими авж олган кезларда ансамбль қатнашчилари дала меҳнаткашларининг меҳмонларига айланиб қолдилар. Улар агитбригада сафида райондаги бошқа хўжаликларда ҳам ўз санъатларини намойиш этиб, кишиларга завқ-шавқ улашдилар. Жумладан, юбилей хирмони юксалаётган бу йилги мавсумда Тельман номли, Ленин номли колхозлар деҳқонлари, Олмалиқ шаҳри қурувчилари ҳузурида бўлишиб, ўз репертуарларидан ўрин олган юздан ортиқ куй ва қўшиқларни муваффақиятли намойиш этдилар.

— Санъат аҳли маънавий рағбатга, халқ олқишига муҳтож бўлади,— дейди ансамблнинг бадиий раҳбари Ҳасан Абдуллаев.— Ижодий коллективимиз бу жиҳатдан ўз баҳосини олиб келмоқда. Ўтган йиллар мобайнида меҳнаткашларга намунали хизмат кўрсатганлигимиз учун область маданият бошқармаси, область комсомол комитети ҳамда колхоз правлениеси, партия ташкилоти ва касаба союз комитети томонидан бир неча бор Фахрий ёрлиқлар, эсдалик совғалар билан тақдирландик. Бу йил эса ансамблимиз номзоди область Ленин комсомоли мукофотига кўрсатилди. Лекин энг муҳими, санъатсевар халқимиз олқишига сазовор бўлаётганлигимизда. Буларнинг барчаси бизни тинмай изланишга, янги куй ва қўшиқлар яратиб, мухлислар қалбига йўл топишга ундайди.

Худди шундай!.. Элга хизмат қилишдек хайрли ишда Пискент районидаги Тельман номли колхоз маданият уйи ҳузурида ишлаб турган «Завқ» ансамбли коллективига ижодий парвозлар тилаймиз.

Дилором ҚОДИРОВА.

Суратда: ансамбль иштирокчилари қўшиқ ижро этишмоқда.

АХБОРОТ
ОБЛАСТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

АНГРЕН

✦ «ЎЗБЕКШ АХТОСТРОЙ» трестининг санаторий-профилакторийси ташкил қилинганлигига 25 йил тўлди. Шу йиллар мобайнида у кичик медицина пунктидан йирик даволаш марказига айланди.

Яқинда санаторийнинг физиотерапия бўлимида янги даволаш кабинетлари очилди. Булар — шифобахш ванналар, массаж хонасидан иборатдир.

— Авваллари 50 беморни даволайдиган шифохонамиз қўшимча корпуслар қурилиб, кенгайтирилди, — дейди бош врач Наима Содиқова, — ҳозир ҳар ойда 150 нафардан ортиқ бинокор саломатлигини тикламоқда. Шунингдек, ишчилар ҳар кунги сменадан сўнг ҳам муолажалар олишади.

ОҲАНГАРОН

✦ РАЙОН марказида фойдаланишга топширилган уч қаватли бино алоқа бўлимидир. Уни оҳангаронликларга «Узбекгидроэнергострой»нинг Янги Ангрен ГРЭСи қурилиш бошқармаси бунёдкорлари ҳадя этдилар.

Бинонинг биринчи қаватида меҳнаткашлар талабига биноан почта, буюртмалар бюроси иш бошлади. Янги алоқа бўлими 2 минг абонентга хизмат кўрсатяпти.

Бугунги кунда қурувчилар алоқа тармоғининг иккинчи навбатини фойдаланишга топшириш учун ҳозирлик кўрмоқдалар. У ишга тушгач телефон хизматидан фойдаланувчилар сони икки ҳисса кўпаяди.

БЎКА

✦ РАЙОНДАГИ «Коммунизм» колхози дала шийпонида катта программада концерт намойиш қилинди. Унда ангренлик бадиий ҳаваскорлар иштирок этдилар. Шаҳар маданият уйи қошидаги «Иверс» вокал-чолғу асбоблари ансамбли ижросида замонавий куй-қўшиқлар янгради.

«Гулдаста» халқ-чолғу асбоблари ансамблининг концерти ҳам пахтакорларга манзур бўлди. Шу куни ҳаваскорлар республикамиз юбилейига бағишлаб тайёрлаган янги программани санъатсеварлар эътиборига ҳавола этдилар. Улар ижросидаги қўшиқларда пахтакорлар, меҳнат кишиси, тинч ҳаётимиз тараннум этилди.

А. НОСИРОВА.

КОНКУРС

ҒАЛАБА ҚЎШИҚЛАРИ

✦ ҚИЗИЛ Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қисмлари ҳаваскор коллективлари кўрик-конкурсининг бош мавзуи улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган ғалабанинг 40 йиллигига бағишланди. Солдат клублари ва офицерлар уйлари саҳналарида ватан, армия, тинчлик тўғрисидаги қўшиқлар янгради.

«Импульс» вокаль-чолғу ансамбли ҳарбий ватанпарварлик қўшиқларидан иборат махсус программада «Ветеранлар ҳақида баллада», «Бизнинг Туркистон ҳарбий округимиз» ва «Яна жанг давом этмоқда» қўшиқларини ижро этди. Томошабинлар майор В. Тепляков хизмат қилаётган «Куйловчи бўлинма» аъзоларини самимий кутиб олдилар. Бўлинмада бадиий ҳаваскорликда қатнашиш оммавий тус касб этган. Мазкур бўлинма ижро этган уруш йиллари қўшиқлари томошабинларга айниқса манзур бўлди.

ХРОНИКА

Ўртоқ Нормаҳонмади Жўраевич Худойбердиев пенсияга чиқиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1984 йил 19 ноябрдаги Фармонига мувофиқ Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси вазифасидан озод қилинди.

Редактор Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

1984 йил 28 декабрь 1985 йил 8 январь кунлари
Мультипликацион фильмларнинг машҳур қаҳрамонлари иштирокида

«ҚОРБОБОНИНГ СОВҒАЛАРИ»

Янги йил эртак цирк томошалари ўтказилади
Томошалар қуйидаги соатларда бошланади:
28 декабрь —15.00;
29, 30 декабрь — 11.00, 13.00, 15.00.
31 декабрь —15.00;
1 январь —15.00;
2, 3, 4, 5, 6, 8 январь —11.00, 13.00, 15.00 да.

Билетлар «Юбилей» марказий спорт залининг кассаларида ва вакил кассирларда биринчи декабргача соат 14 дан 20.00 гача, 1 декабрдан соат 10 дан 20.00 гача ҳар куни сотилади.

Коллектив бўлиб кўриш учун буюртмалар қабул қилинмоқда.

Маълумот олиш учун телефонлар:
Администратор: 46-07-53, 46-68-77,
Касса: 46-03-12, 46-70-31.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
Тўхтасин Жалилов ва Собитов музикаси
Собир Абдулла асари
Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллигига бағишланади
ТЕЗ КУНДА

«ТОҲИР ВА ЗУҲРА»

(2 парда, 6 кўринишли музикали драма)

Саҳнага қўювчи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Б. А. ИҲТИЁРОВ.
Дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. Ҳ. ҲАЛИЛОВ.
Рассом — А. Г. ЖИБОЕДОВ.
Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.
Балетмейстерлар — Ш. АҲМЕДОВ, Ю. ИСМАТОВА.
Концертмейстерлар — М. ФУРМАН, Б. ЦЕПЕМАН.
Саҳна ҳаракатлари бўйича педагог — ҚҚАССРда хизмат кўрсатган артист А. ИСМОИЛОВ.
Режиссёр — Т. БЕКНАЗАРОВ.
Режиссёр ассистентлари — Р. МУҲИДДИНОВА ва С. ҚУРБОНОВ.
Асосий ролларда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари: М. ҒОФУРОВ, М. ЮНУСОВ, Ҳ. УМАРОВ;
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: А. АБДУРАҲМОНОВ, С. ПУЛАТОВ, Х. ШАРИПОВ, Ш. РАСУЛЕВ;
Солистлар: М. ХОЖИМАТОВА, О. ҒОЗИЕВА, Д. САФОЕВА, М. УМАРОВА, А. САЛИМОВ, М. САЛИМОВ, Н. РУСТАМОВ, Т. БЕКНАЗАРОВ, Р. МАЪДИЕВ, Ф. АҲМЕДОВ, С. РАҲИМЖОНОВ, Ф. ФАЁЗОВ, Ш. ЗИЕМУҲАМЕДОВ, Р. СОЛИҲОВ ва бошқалар.
Оммавий саҳналарда театрнинг хор ва балет коллективлари иштирок этадилар.
АФИШАЛАРНИ КУЗАТИБ БОРИНГ!

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими Давлат комитетининг
214-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1984-85 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди: механика-йиғув ишлари слесари, токарь, электрпайвандчи.

Ўқишга Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган йигитлар ва ўрта маълумотлилар қабул қилинади.

Ўқиш муддати 6 ой.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқувчиларга ҳар ойда 76 сўм ҳажмида стипендия берилади.

Билим юртида спорт секциялари, вокал-чолғу асбоблари ансамбли, ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли мавжуд.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: турар жойидан справка, соғлиғи тўғрисидаги справка (286-форма), ота-онасининг иш жойидан справка, 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат.

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри. Ж. Обидова кўчаси 70-уй, (2-, 16, 25, 28, 29-трамвайлар, 24, 51, 60, 67, 72-автобусларнинг «Ғалаба» боғи» бекати).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/XI да **Князь Игорь,** 21/XI да **Дунёнинг яратилиши,** 22/XI да **Майсаранинг иши.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/XI да **Юлдузли тунлар,** 21/XI да **Келинлар қўзғолони,** 22/XI да **Йўлчи юлдуз.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Совет цирки усталари иштирокида катта программа** (19.30).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ФУТБОЛ. Спорт ишқибозлари «Пахтакор» билан Бокунинг «Нефтчи» коллективи ўртасидаги учрашувни сабрсизлик билан кутишган эди. Маълумки, олий лига билан икки команда «хайрлашади». Бири маълум. У ЦСКА. Иккинчисини бир қадар «Пахтакор» ва «Нефтчи» ўртасидаги учрашув натижаси ҳал қилиб бериши керак эди. Албатта, мухлислар бу мавсумда нисбатан ўз майдонида дурустроқ ўйнаётган ҳамшаҳарларимиздан ғалабани кутишаётган эди. Лекин улар мухлисларини хурсанд қилишмади. Учрашув 0:0 ҳисобида якунланди. Футболчиларимиз муҳим очкони бой бердилар.

«Пахтакор» 23 очко билан 17-ўринда бормоқда. Турнир жадвалининг 16-поғонасини эгаллаган «Нефтчи» 24 очко жамғарди. «Пахтакор» навбатдаги турда, яъни 21 ноябрда ўз майдонида Тбилисининг «Динамо» коллективини қабул қилади. Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Динамо» (М) — «Арарат» — 1:0, «Зенит» — «Шахтер» — 1:0, «Спартак» — «Динамо» (Тб) — 3:0, «Жальгирис» — «Днепр» — 2:3, «Динамо» (Мн) — «Металлист» — 3:1, СКА — ЦСКА — 3:3, «Динамо» (К) — «Қайрат» — 0:0, «Черноморец» — «Торпедо» — 1:0.

ШАШКА. Республика шахмат-шашка клубида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 60 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган «Тошкент тонги-84» турнири давом этмоқда. Олти имкониятдан 5 очко тўплаган А. Мартерере якка пешқадам бўлиб олди. 4,5 очко жамғарган Т. Тетерина иккинчи ўринда бормоқда. Тўрт карра жаҳон чемпиони Е. Михайловская ва ҳамшаҳримиз О. Аҳмедова ҳисобида 3,5 тадан очко бор.

«ЎЗБЕКИСТОН» ЧАЙНКРОССВОРДИ

1. Ўзбекистон жанубидаги янги шаҳарлардан бири. 2. Навоий областидаги район. 3. Кулолчилик буюмлари билан машҳур бўлган Фарғона областидаги район. 4. Наманган областидан оқиб ўтувчи дарё. 5. Республикамиздаги область. 6. Ўзбек театри саҳнасига биринчи бўлиб чиққан таниқли раққоса. 7. Машҳур пахтакор, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. 8. Бухоро областидаги район. 9. Афғонистоннинг Хайратон шаҳри билан дўстлик кўприги орқали боғланган шаҳар. 10. Самарқанд областидаги тоғ. 11. Балет устаси, СССР халқ артисти. 12. Ўзбек геолог олими, Ленин мукофоти лауреати. 13. Тошкент билан ҳаво йўли орқали боғланган Болгариядаги курорт шаҳар. 14. Тошкент областидаги кончилар шаҳри. 15. Республикамиздаги тоғ-ёнғоқзор қўриқхонаси 16. Ипак газлама. 17. Бастакор, Ўзбекистон ССР халқ артисти. 18. Қадимий чинорлари билан машҳур бўлган Фарғона водийсидаги хушманзара посёлка. 19. Андижон областидаги шаҳар. 20. Қашқадарё областидаги район. 21. Ўзбекистондаги йирик сув омборларидан бири. 22. Эстрада ансамбли. 23. Ўзбекистон халқ ёзувчиси, академик. 24. Улуғбек номидаги Халқаро кенглик станцияси жойлашган шаҳар. 25. Металлурглар шаҳри. 26. Ўзбек халқ мақомларидан бири. 27. Ўзбекистонда хотин-қизлар озодлиги учун кураш кампаниясининг номи. 28. Республикамиздаги газнефть кони. 29. Тошкентдаги меъморлик ёдгорлиги. 30. Ўзбекистондаги йирик газ кони. 31. Автоном республика пойтахти. 32. Аёллар журнали.

Тузувчи Ф. ОРИПОВ.

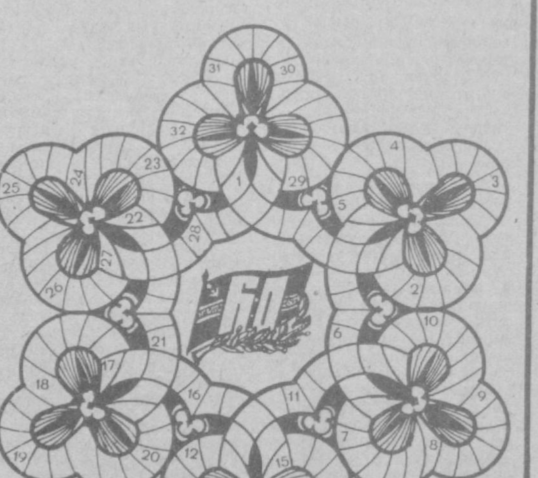

БОТУЛИЗМ НИМА?

Ҳурматли редакция!

Ботулизм касаллиги нима? Шу ҳақда кўпроқ билишни истардик, бизга батафсилроқ маълумот берсангиз.
Г. АБДУЛЛАЕВА,
Тошкент.

БОТУЛИЗМ овқатдан заҳарланишга оид юқумли касаллик бўлиб, марказий нерв системасининг оғир заҳарланиши билан боғлиқдир.

Одамнинг ботулотоксин билан заҳарланиши анча кам учрайди. Бу хилда заҳарланиш кўпинча оғир асоратларга, баъзан, ҳатто ўлимга ҳам олиб келиши мумкин.

Ботулизм касаллиги кўпинча уйда тайёрланган, бузилиб қолган консерва маҳсулотларини еганда содир бўлади. Озиқ-овқат маҳсулотлари озодаликка риоя қилмай пиширилганда, сақланганда, ташилганда уларга инфекция тушиши мумкин. Шунингдек ботулизм қўзғатувчилари билан зарарланган балиқ, сабзавотлар, қўзиқорин каби маҳсулотлардан уйда тайёрланган консерваларни еганда ҳам одам оғир заҳарланиб қолиши мумкин.

Ботулизм билан зарарланган маҳсулотни одам ҳатто оғзига олиб, ютмаса ҳам касаллик келиб чиқиши мумкин. Ботулотоксин қонга тез сўрилади, томирларга кучли заҳар сифатида таъсир қилиб, уларни кескин торайтиради. Токсин қон билан ички аъзоларга ўтади. Ботулотоксинга, айниқса, нерв системаси сезгир бўлади. Ботулизмни қайси турдаги қўзғатувчи пайдо қилганига қарамай, унинг клиник манзараси бир хил бўлади. Касалликнинг яширин даври (у юққандан то клиник аломатлари пайдо бўлгунча ўтган вақт) 2 соатдан 8—10 суткагача чўзилади.

Бу даврнинг давомийлиги организмга тушган дастлабки токсин миқдорига боғлиқ. Касаллик одатда тўсатдан, нерв системаси ҳамда бошқа аъзолар ва тўқималарнинг зарарланиши билан бошланади. Беморнинг тўши ости оғрийди, меъдада оғирлик сезади, кўнгли айнайди. Кўпчилик беморлар бош оғриғи, бош айланишидан, юракнинг «тўхтаб қолган»дек бўлишидан шикоят қиладилар. Бемор ўзини жуда бехол сезади.

Беморлар кўзи хиралашиб қолади, кўз олдида «туман» ёки «тўр» пайдо бўлади, ҳамма нарса иккита бўлиб кўринаётгандек, ўқиганда қаторлар ва ҳарфларнинг «сакраб» кетиши ҳоллари рўй беради. Булардан ташқари, гапириш ва ютинишнинг ҳам қийинлашиши ботулизмнинг илк аломатларидан ҳисобланади. Беморнинг овози аввал узоқ гаплашганда бўғилиб қолади, сўнгра унинг гапига тушуниб бўлмайди, димоғи битиб, чўзиб гапиради, кўпинча овози чиқмай қолади.

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ

Ботулизмда юрак-томир системасининг функцияси ҳам бузилади. Касалликнинг охирги босқичида нафас олиш қийинлашади, бемор кўкраги қисилиб, мажбурий вазиятда туриб олади.

Касаллик бир неча ҳафтага, оғир ҳолларда ойларга чўзилиши, бемор 6—12 ойгача ишга мажолсиз бўлиб қолиши мумкин.

Савдо тармоқларида ботулизм профилактикаси катта аҳамиятга эга. Озиқ-овқат маҳсулотлари (айниқса консерваланган маҳсулотлар)ни сотишда санитария шароитларига қатъий амал қилиш зарур. Тез бузиладиган маҳсулотларни холодильникда сақлаш, уларни чангдан эҳтиёт қилиш керак.

Савдо ташкилотлари санитария врачлари иштирокида сифатига шубҳа туғилган маҳсулотларни сотувга қўймасликлари даркор. Қопқоғи кўтарилиб қолган консерва банкалари сотувга қўйилмаслиги керак. Бундай консерваларни санитария врачлари яхшилаб текширганларидан сўнг, улар рухсати билангина сотилиши лозим.

Кейинги йилларда кўпчилик озиқ-овқат маҳсулотларини уйда консервалайдиган бўлди. Шу муносабат билан уй шароитида ботулизмнинг олдини олишга катта аҳамият бериш зарур.

Уй шароитида маҳсулотлар тўғри консерваланганда ботулизм тарқалиб кетишига чек қўйилади. Кўпгина оилаларда турли маҳсулотлар қайнатиб стериллаш ва барча санитария қоидаларига амал қилган ҳолда консерваланади.

Натижада бундай оилаларда ботулизмга ҳеч ким чалинмайди. Уй шароитида консерваланадиган маҳсулотлар янги, яхши сифатли маҳсулот (балиқ, гўшт, сабзавот) бўлиши керак. Маҳсулотларнинг зарарланмагани, сабзавот-меваларнинг заҳа бўлмаганлари танлаб олинади. Уларни яхшилаб тозалаш керак. Зарурат бўлганда қайнатиш ёки устидан қайноқ сув қуйиш лозим, шунда бактериялар деярли ўлиб кетади. Маҳсулотларни қуритиш, мариновка қилиш, тузлаш уй шароитида консервалашнинг энг яхши усулидир. Уйда тайёрланган консерваларни агар таъмига таъсир қилмаса, истеъмол олдидан қайнатиб юбориш керак.

Консерва маҳсулотларининг таъми ўзгариши жиҳатидан қайнатиб олишнинг иложи бўлмаса, уларнинг мазаси, ҳиди, ранги яхши бўлгандагина истеъмол қилиш лозим.

Маҳсулотларнинг ана шу хоссалари ўзгариб қолган бўлса, уларни истеъмол қилишга шубҳа туғилиши керак. Бундай маҳсулотларни албатта, қайнатиб, қовуриб олиш ва шундан кейингина истеъмол қилиш мумкин.

Шундай қилиб, аҳоли санитария маданиятининг ошиши ботулизм касаллигининг олдини олишда муҳим роль ўйнайди.

Ж. ХЎЖАЕВ,
область санитария маорифи уйи бош врачи.

Т. ДЎСМАТОВ,
область санитария-эпидемиология станцияси санитар-врачи.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 —Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — «Горнчилар, қаердасиз!». 10.25 — «Ўлик жонлар». Бадиий фильм. 1-серия. 11.45 — Телефильм. 12.15 — С. Орехов чалади. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — «Сенинг ленинча кутубхонанг». 16.35 — Бутуниттифоқ ва Халқаро конкурслар лауреати В. Азов ва О. Глухов чалади. 16.55 — «Россия менинг диёрим». 17.25 — «Стадион ҳамма учун». 17.55 — Телефильм. 18.50 — Мультфильмлар. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Бурч даъвати билан». 19.50— Концерт. 20.10 — «Ўлик жонлар». Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Санъат усталарининг концерти. Кўрсатув тугагач — шахмат бўйича жаҳон чемпионати. «Дунё воқеалари».

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15—9.35 — Телефильм. 9.55 —10.05 — «Илмий-техника тараққиёти авангарди». 10.55 — 11.05—Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — «Шахмат мактаби». 15.35 — «Устоз ва шогирдлар». 16.35 — 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Қишлоқ янгиликлари». 19.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Исёнкор баррикада». Бадиий фильм. 23.20 — «Вақти келди». Телефильм.

ЎзТВ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Болалар учун фильм. 11.30 — Ўқув программаси. 12.00 — «Комиссарлар набиралари». 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 — 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Мактаб ўқувчилари учун. 19.00 — Концерт. 19.30— Ахборот. 19.45 — «Советский воин». Тележурнал. 20.30 — Ахборот. 20.50 — ЎзССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 60 йиллигига. Музикали-адабий композиция. 21.30 — «Время». 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.25 — «Ижодий учрашувлар». 23.00 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 9.00—16.40 — МТ-I. 18.15 — Ўқув программаси. 18.45 — «Маншук ҳақида қўшиқ». Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Ўқитувчи экрани. 20.50 — Телефильм. 21.00 — «Ёнғиндан эхтиёт бўлинг». 21.30 — МТ-II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ "Ташкентская правда" / ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, Ленинград кўчаси, 32. ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749, қишлоқ хўжалиги—325647, пропаганда—325556, совет қурилиши—325645, ва санъат—325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733, хатлар ва оммавий иш—334048, 325354, фельетонлар—325556, фотомухбир—325694.

Р. 20191. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1829. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12